20-01-2025

Grzegorz Kaszyński
grzekasz@vp.pl

Odpowiedź na film „Biblia świadków Jehowy potwierdza modlenie się Szczepana do Jezusa” katolickiego youtubera Marka Klimasa

wersja z **9-10-2026**

OCENA OGÓLNA:

Pański najnowszy film promuje błędną tezę. Pańska krytyka jest słaba, amatorska i łatwa do oddalenia. *Przeoczył Pan pewne informacje podane przez tłumaczy w wersji online PNŚ*. Piszę „przeocza”, ponieważ nagrywając swój monolog nie przeczytał ich – i co gorsza – *w ogóle nie odniósł się do argumentów tam przedstawionych*. Z powodu niedoinformowania nie bierze Pan pod uwagę pewnych ważnych niuansów, a defektem Pańskich wielu twierdzeń jest pochopność okraszana dogmatyzmem. W sumie Pański trud znowu okazał się daremny. Po wysłuchaniu Pańskiego monologu nie zgadzam się z Pańską tezą, że „Biblia świadków Jehowy potwierdza modlenie się Szczepana do Jezusa” z następujących powodów:

Sprawa niewystępowania informacji o znaczeniu „modlić się” w przypisie PNŚ w wyd. 4 z 2013 roku oraz „wydaniu do studium” z 2023. Powód niewystępowania znaczenia „modlić się” ukazuje Pan w szemranym świetle. Jest to absurdalny i amatorski wniosek. Dlaczego? W Pańskim mniemaniu problemem jest nieobecność informacji o opcji translacyjnej „modlił” w wyd. online PNŚ, która występuje w NWT-wyd. 1-3, z czego wywodzi Pan kilka błędnych wniosków (teorii spiskowych), co za chwilę Panu wykażę. Prawdziwy problem tkwi w stosowaniu przez Pana *płytkiej logiki*, na bazie której wyciąga Pan z takiej sytuacji pochopne wnioski — wedle powiedzenia „pozory mogą mylić”. Różne informacje, które mamy w wyd. 1-3 i wyd. online, nie wskazują na sprzeczność. Ta „sprzeczność” jest w istocie pozorna.

Zacznę od omówienia 2 przykładów, które także mają *charakter doktrynalny* i ilustrują Pańską pochopność w osądach.

Pierwszy przykład: **Dz 20:28**. Pewni tłumacze zamieszczają w przypisie informację:

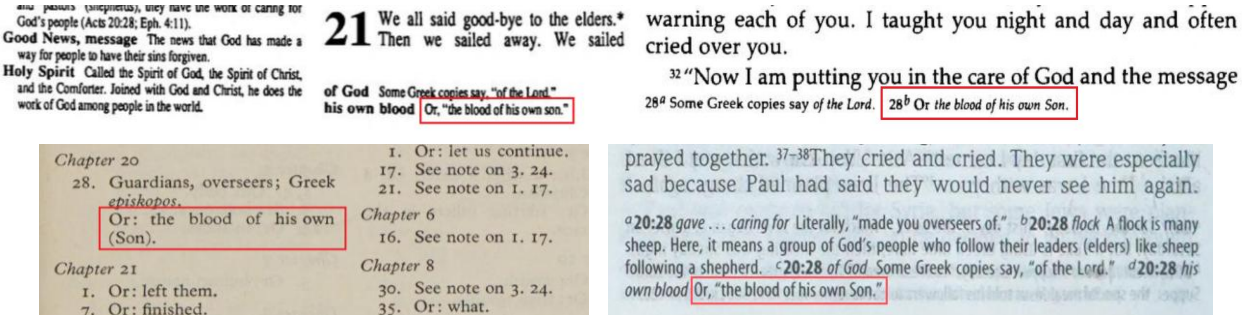
God's people (Acts 20:28; Eph. 4:11).
Good News, message The news that God has made a way for people to have their sins forgiven.
Holy Spirit Called the Spirit of God, the Spirit of Christ, and the Comforter. Joined with God and Christ, he does the work of God among people in the world.

21 We all said good-bye to the elders.* Then we sailed away. We sailed

warning each of you. I taught you night and day and often cried over you.

32 "Now I am putting you in the care of God and the message

of God Some Greek copies say, "of the Lord."
his own blood Or, "the blood of his own son."

28[a] Some Greek copies say *of the Lord*. 28[b] Or *the blood of his own Son*.

Chapter 20
28. Guardians, overseers; Greek *episkopos*.
Or: the blood of his own (Son).
Chapter 21
1. Or: left them.
7. Or: finished.
1. Or: let us continue.
17. See note on 3. 24.
21. See note on 1. 17.
Chapter 6
16. See note on 1. 17.
Chapter 8
30. See note on 3. 24.
35. Or: what.

prayed together. 37-38They cried and cried. They were especially sad because Paul had said they would never see him again.

[a]**20:28** *gave ... caring for* Literally, "made you overseers of." [b]**20:28** *flock* A flock is many sheep. Here, it means a group of God's people who follow their leaders (elders) like sheep following a shepherd. [c]**20:28** *of God* Some Greek copies say, "of the Lord." [d]**20:28** *his own blood* Or, "the blood of his own Son."

PYTANIE: Czy fakt, że w pewnych trynitarnych przekładach tłumacze podali w przypisie alternatywny przekład oznacza, że ich Biblia „potwierdza”, że Jezus nie jest Bogiem? Musi Pan sam sobie odpowiedzieć na to pytanie. Jeśli Pańska odpowiedź brzmi: „nie”, wtedy to samo można powiedzieć o sytuacji w PNŚ.

Drugi przykład: **Mt 26:26**.

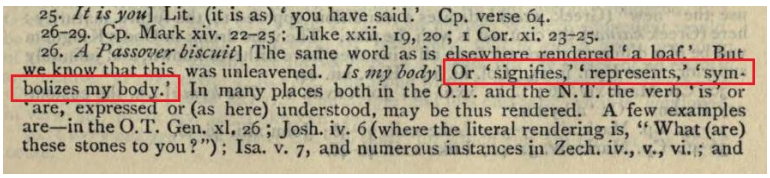
25. *It is you*] Lit. (it is as) 'you have said.' Cp. verse 64.
26–29. Cp. Mark xiv. 22–25; Luke xxii. 19, 20; 1 Cor. xi. 23–25.
26. *A Passover biscuit*] The same word as is elsewhere rendered 'a loaf.' But we know that this was unleavened. *Is my body*] Or 'signifies,' 'represents,' 'symbolizes my body.' In many places both in the O.T. and the N.T. the verb 'is' or 'are,' expressed or (as here) understood, may be thus rendered. A few examples are—in the O.T. Gen. xl. 26; Josh. iv. 6 (where the literal rendering is, "What (are) these stones to you?"); Isa. v. 7, and numerous instances in Zech. iv., v., vi.; and

PYTANIE: Czy okoliczność, że prof. Richard Weymouth odnotował takie alternatywne znaczenie (wyd. 1903) oznacza na przykład, że ma on schizofrenię teologiczną i że jednocześnie jego Biblia naucza o transsubstancjacji i transsignifikacji? Z pewnością taki wniosek byłby pochopny, niemądry i laicki.

W Łk 9:40 pewien człowiek „prosił" (**ἐδεήθην**) uczniów Pana Jezusa o wypędzenie demona. Nieco dalej – w Łk 10:2 – to samo słowo ***deomai*** (**δεήθητε**) jest użyte w kontekście modlitwy do Pana żniwa. Nie znaczy to, że ten człowiek modlił się do uczniów, mimo że to słowo może mieć takie znaczenie w kontekście Boga.

Jeśli chodzi o podanie w NWT opcji „modlił się" w przypisie, to należy ją rozumieć jako możliwość. Ponieważ **ἐπικαλέω** jest polisemantycznym słowem, rozsądny badacz (a zwłaszcza tłumacz) powinien rozumieć, że takie słowa nigdy nie występują w każdym znaczeniu w każdym kontekście! One występują w danym kontekście *w jednym ze znaczeń*! Greckie słowo ***timao*** może oznaczać różne formy czci. O innego rodzaju cześć chodzi w kontekście rodziców i inną cześć w kontekście Boga. Niemądry byłby wniosek, że skoro ***timao*** może odnosić się do czczenia Boga, to użycie tego w słowa w kontekście rodziców również miałoby znaczenie czci religijnej. Na bazie obecności w przypisie opcji „modlił się" nie można wyciągać wniosku, że „Biblia SJ potwierdza modlenie się Szczepana do Jezusa". To jest za daleko idący wniosek. Gdyby przekład ŚJ zawierał słowo „modlił się" *w tekście głównym*, dopiero wtedy Pański wniosek można by było uznać za uzasadniony.

Poza tym, specyfiką angielskich wydań 1-3 NWT oraz międzywierszowego *Kin. Int. Tr.* była obecność przypisów. Jednakże *polska wersja PNŚ po prostu jest wydaniem bez przypisów*. Być może w 1997 roku po prostu nie było odpowiednich środków finansowych by móc opublikować polską wersję PNŚ z takimi przypisami, jakie mamy w ang. wydaniu, dlatego nie zlecono polskiemu zespołowi tłumaczy pracy nad przełożeniem NWT-Ref-1984. Co do wyd. 4-2013 & online 2023, inny zespół tłumaczy PNŚ przyjął najwyraźniej inną politykę co do treści przypisów – najwyraźniej postanowili oni znacznie uszczuplić ich treść. Doszukiwanie się więc teorii spiskowej świadczy o Pana laickiej wiedzy, laickim rozeznaniu, albo o przewrażliwieniu lub awersji do tych tłumaczy. Jeśli ktoś kogoś wyraźnie nie lubi, po prostu ma silną i naturalną skłonność do ukazywania słów i czynów osoby, której nie lubi, w komicznym, złym/negatywnym świetle. Także Pan z zasady widzi szklankę do połowy pustą.

A teraz przedstawię 3 powody, dla których w tekście głównym słowo „modlił się", choć teoretycznie możliwe, jest niepożądane, bo jest nieadekwatne do sytuacji (kontekstu, w którym występuje).

1. Okoliczność, że tłumacze PNŚ w przypisie podali odcienie znaczeniowe (możliwe alternatywne sposoby oddania) gr. czasownika **ἐπικαλέω** wskazuje na coś odwrotnego niż Pan im imputuje: na ich *brak tendencyjności*. Uczciwie pokazali inne możliwości. W takiej sytuacji kwestią zasadniczą jest rozważenie powodów do preferowania jednej z opcji translacyjnych. Trzeba wybrać jakąś opcję, ponieważ w tekście głównym podaje się jedno znaczenie, a nie dwa lub więcej, a PNŚ nie jest przekładem z grupy „amplified", tj. przekładów podających pole znaczeniowe.

Dlaczego tłumacze PNŚ wybrali do tekstu głównego słowo „błagał"? Oto 4 możliwe powody, które dostrzegam:

a) W grece podstawowe słowo wyrażające ideę modlenia się jest **προσεύχομαι** *i to słowo nie jest obecne w Dz 7:59*, dlatego możemy zakładać, że niewystępowanie słowa **προσεύχομαι** sugeruje, iż autor Dziejów nie chciał akcentować idei modlenia się. Leksykograf Vine podaje:

> 2. PROSEUCHOMAI (*προσεύχομαι*), to pray, is always used of prayer to God, and is the most frequent word in this respect, especially in the Synoptists and Acts, once in Romans, 8 : 26 ; in Ephesians, 6 : 18 ; in Philippians, 1 : 9 ; in 1 Timothy, 2 : 8 ; in Hebrews, 13 : 18 ; in Jude, ver. 20. For the injunction in 1 Thess. 5 : 17, see CEASE, C.

b) Jedną z zasad translacyjnych obranych przez tłumaczy PNŚ jest konsekwentne przypisywanie różnym słowom różnych odpowiedników. Dlatego gdyby tłumaczyli słowo **προσεύχομαι** i **ἐπικαλέω** tym samym słowem – „modlić się" działaliby wbrew obranej przez siebie zasadzie.

c) Gr. czasownik **ἐπικαλέω** często kładzie nacisk na ideę wzywania/odwoływania się do jakiegoś zwierzchnika z usilną prośbą. *Nie zawsze te prośby/błagania są przedstawiane w modlitwie*. Przykłady podano w wyd. online PNŚ w przypisie do Dz 7:59, ale niestety Pan ich w ogóle nie przemyślał i nie skomentował.

d) W NT czasownik **ἐπικαλέω** na ogół nie ma znaczenia „modlić się”. Oto dowody (cytaty są z BT):

Mt 10:25	Wystarczy, jeśli uczeń będzie jak jego nauczyciel, a sługa jak pan jego. Jeśli pana domu **przezwali** (*epekalesan* | ἐπεκάλεσαν | aor act ind 3 pl) Belzebubem, o ileż bardziej jego domowników tak nazwą.
Dz 1:23	Postawiono dwóch: Józefa, **zwanego** (*epeklēthē* | ἐπεκλήθη | aor pass ind 3 sg) Barsabą, z przydomkiem Justus, i Macieja.
Dz 2:21	Każdy, kto **wzywać** (*epikalesētai* | ἐπικαλέσηται | aor mid subj 3 sg) będzie imienia Pańskiego, będzie zbawiony.
Dz 4:36	Tak Józef, **nazwany** (*epiklētheis* | ἐπικληθείς | aor pass ptcp nom sg masc) przez Apostołów Barnabas, to znaczy "Syn Pocieszenia", lewita rodem z Cypru,
Dz 9:14	I ma on także władzę od arcykapłanów więzić tutaj wszystkich, którzy **wzywają** (*epikaloumenous* | ἐπικαλουμένους | pres mid ptcp acc pl masc) Twego imienia.
Dz 9:21	Wszyscy, którzy go słyszeli, mówili zdumieni: «Czy to nie ten sam, który w Jerozolimie prześladował **wyznawców** (*epikaloumenous* | ἐπικαλουμένους | pres mid ptcp acc pl masc) tego imienia i po to tu przybył, aby ich uwięzić i zaprowadzić do arcykapłana?
Dz 10:5	A teraz poślij ludzi do Jafy i sprowadź niejakiego Szymona, **zwanego** (*epikaleitai* | ἐπικαλεῖται | pres pass ind 3 sg) Piotrem!
Dz 10:18	and called out to ask whether Simon who was called Peter was staying there. Czy przebywa tu w gościnie Szymon, **zwany** (*epikaloumenos* | ἐπικαλούμενος | pres pass ptcp nom sg masc) Piotrem?
Dz 10:32	Poślij więc do Jafy i wezwij Szymona, **zwanego** (*epikaleitai* | ἐπικαλεῖται | pres pass ind 3 sg) Piotrem. Jest on gościem w domu Szymona garbarza, nad morzem.
Dz 11:13	On nam opowiedział, jak zobaczył anioła, który zjawił się w jego domu i rzekł: "Poślij do Jafy i sprowadź Szymona, **zwanego** (*epikaloumenon* | ἐπικαλούμενον | pres pass ptcp acc sg masc) Piotrem!
Dz 12:12	Po zastanowieniu się poszedł do domu Marii, matki Jana, **zwanego** (*epikaloumenou* | ἐπικαλουμένου | pres pass ptcp gen sg masc) Markiem, gdzie zebrało się wielu na modlitwie.
Dz 12:25	Barnaba i Szaweł, wypełniwszy swoje zadania, powrócili z Jerozolimy zabierając z sobą Jana, **zwanego** (*epiklēthenta* | ἐπικληθέντα | aor pass ptcp acc sg masc) Markiem.
Dz 15:17	aby pozostali ludzie szukali Pana i wszystkie narody, nad którymi **wzywane** (*epikeklētai* | ἐπικέκληται | perf pass ind 3 sg) jest imię moje - mówi Pan, który to sprawia.
Dz 22:16	Dlaczego teraz zwlekasz? Ochrzcij się i obmyj z twoich grzechów, **wzywając** (*epikalesamenos* | ἐπικαλεσάμενος | aor mid ptcp nom sg masc) Jego imienia!
Dz 25:11	Jeżeli zawiniłem i popełniłem coś podpadającego pod karę śmierci, nie wzbraniam się umrzeć. Ale jeśli nie zrobiłem nic z tego, o co mnie oskarżają, nikt nie może mnie im wydać. **Odwołuję się** (*epikaloumai* | ἐπικαλοῦμαι | pres mid ind 1 sg) do Cezara!
Dz 25:12	Wtedy Festus porozumiał się z radą i odpowiedział: «**Odwołałeś się** (*epikeklēsai* | ἐπικέκλησαι | perf mid ind 2 sg) do Cezara - do Cezara się udasz».
Dz 25:21	Ponieważ Paweł **zażądał** (*epikalesamenou* | ἐπικαλεσαμένου | aor mid ptcp gen sg masc), aby go zatrzymać do wyroku Cezara, kazałem go strzec, dopóki go nie odeślę do Najdostojniejszego»
Dz 25:25	Lecz ja się przekonałem, że on nie popełnił nic podpadającego pod karę śmierci. A kiedy **odwołał się** (*epikalesamenou* | ἐπικαλεσαμένου | aor mid ptcp gen sg masc do Najdostojniejszego, postanowiłem go odesłać.
Dz 26:32	A Agryppa powiedział do Festusa: «Możnaby zwolnić tego człowieka, gdyby się nie **odwołał** (*epekeklēto* | ἐπεκέκλητο | pluperf mid ind 3 sg) do Cezara»
Dz 28:19	Ponieważ jednak Żydzi sprzeciwiali się temu, musiałem **odwołać się** (*epikalesasthai* | ἐπικαλέσασθαι | aor mid inf) do Cezara - bynajmniej nie w zamiarze oskarżenia w czymkolwiek mojego narodu.
Rz 10:12	Nie ma już różnicy między Żydem a Grekiem. Jeden jest bowiem Pan wszystkich. On to rozdziela swe bogactwa wszystkim, którzy Go **wzywają** (*epikaloumenous* | ἐπικαλουμένους | pres mid ptcp acc pl masc).
Rz 10:13	Albowiem każdy, kto **wezwie** (*epikalesētai* | ἐπικαλέσηται | aor mid subj 3 sg) imienia Pańskiego, będzie zbawiony.
Rz 10:14	Jakże więc mieli **wzywać** (*epikalesōntai* | ἐπικαλέσωνται | aor mid subj 3 pl) Tego, w którego nie uwierzyli?
1Kor 1:2	do Kościoła Bożego w Koryncie, do tych, którzy zostali uświęceni w Jezusie Chrystusie i powołani do świętości wespół ze wszystkimi, którzy na każdym miejscu **wzywają** (*epikaloumenois* | ἐπικαλουμένοις | pres mid ptcp dat pl masc) imienia Pana naszego Jezusa Chrystusa, ich i naszego [Pana].
2Kor 1:23	A ja **wzywam** (*epikaloumai* | ἐπικαλοῦμαι | pres mid ind 1 sg) Boga na świadka mojej duszy, iż tylko aby was oszczędzić, nie przybyłem do Koryntu.
2Tm 2:22	Uciekaj zaś przed młodzieńczymi pożądaniami, a zabiegaj o sprawiedliwość, wiarę, miłość, pokój - wraz z tymi, którzy **wzywają** (*epikaloumenōn* | ἐπικαλουμένων | pres mid ptcp gen pl masc) Pana czystym sercem.
Hbr 11:16	Teraz zaś do lepszej dążą, to jest do niebieskiej. Dlatego Bóg nie wstydzi się **nosić** (*epikaleisthai* | ἐπικαλεῖσθαι | pres pass inf) imienia ich Boga, gdyż przysposobił im miasto.
Jk 2:7	Czy nie oni bluźnią zaszczytnemu Imieniu, które **wypowiedziano** (*epiklēthen* | ἐπικληθέν | aor pass ptcp acc sg neut) nad wami?
1Pt 1:17	Jeżeli bowiem Ojcem **nazywacie** (*epikaleisthe* | ἐπικαλεῖσθε | pres mid ind 2 pl) Tego, który bez względu na osoby sądzi według uczynków każdego, to w bojaźni spędzajcie czas swojego pobytu na obczyźnie.

Powyższy przegląd kontekstów, w jakich występuje słowo **ἐπικαλέω**, odsłania, że tłumacze Biblii oddają je *różnie w różnym kontekście*. Dlatego w tym miejscu stawiam Panu pytanie:

■ Czy oczekuje Pan, że tłumacz Biblii powinien preferować znaczenie „modlić się” w *każdym* miejscu występowania?

Jeśli nie, to nie rozumiem, dlaczego mielibyśmy krytykować tłumaczy PNŚ za to, że starali się użyć najbardziej trafny *odcień znaczeniowy* w tym kontekście?

Co oprócz powyższych racji przemawia za niepreferowaniem słowa „modlić się”? Podstawowa zasada interpretacji głosi, że teksty niejednoznaczne interpretujemy w świetle tekstów jednoznacznych. Tę zasadę możemy odnieść do tematu modlitwy. Dokładne studium NT odsłania, że pierwsi chrześcijanie modlili się „do Boga” (np. Dz 12:5; Flp 4:6; por. Dz 4:24). Ba, Pan Jezus osobiście modlił się „do Boga” – jak czytamy w

Łk 6:12 (por. Mt 27:46; Hbr 5:7). Zatem bazowanie na jednym niepewnym miejscu (na słowie, którym zasadniczo nie wyraża się w NT idei modlenia się, ponieważ ono nie ma takiego podstawowego znaczenia) na pewno nie stanowi wystarczającej podstawy, aby wprowadzić słowo „modlił się” w Dz 7:59 i twardo głosić doktrynę o modleniu się do Jezusa przez pierwszych chrześcijan.

Pański zarzut tendencyjności wobec tłumaczy PNŚ w wyborze odpowiednika dla gr. **ἐπικαλέω** mogę spokojnie odwrócić, ponieważ część katolickich tłumaczy nie oddaje tego słowa jako „modlić się”. Z tej przyczyny równie dobrze mógłbym więc napisać artykuł lub nagrać film i zatytułować go: „**Biblie katolickie potwierdzające, że Szczepan nie modlił się do Jezusa”**. A kanwę stanowiłoby **49** tego typu katolickich przekładów (w tym 4 polskie):

PRZED UKAZANIEM SIĘ PNŚ

1471	Malermi	**zawołał**	*chiamante*	

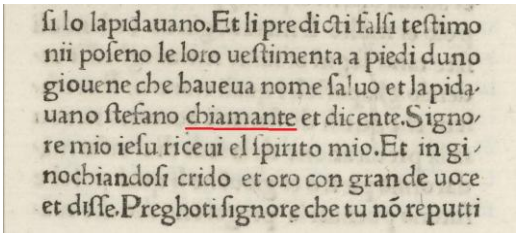

si lo lapidauano. Et li predicti falsi testimonii poseno le loro ueſtimenta a piedi duno giouene che baueua nome ſaluo et lapidauano ſtefano chiamante et dicente. Signore mio ieſu riceui el ſpirito mio. Et inginochiandoſi crido et oro con grande uoce et diſſe. Pregboti ſignore che tu nō reputti

https://bibnum.institutdefrance.fr/records/item/1773-bibbia-deuxieme-partie

1529	Dietenberger	**wołał**	*riefft*	
1561	*Biblia Leopolity*	**wzywáiacego**		

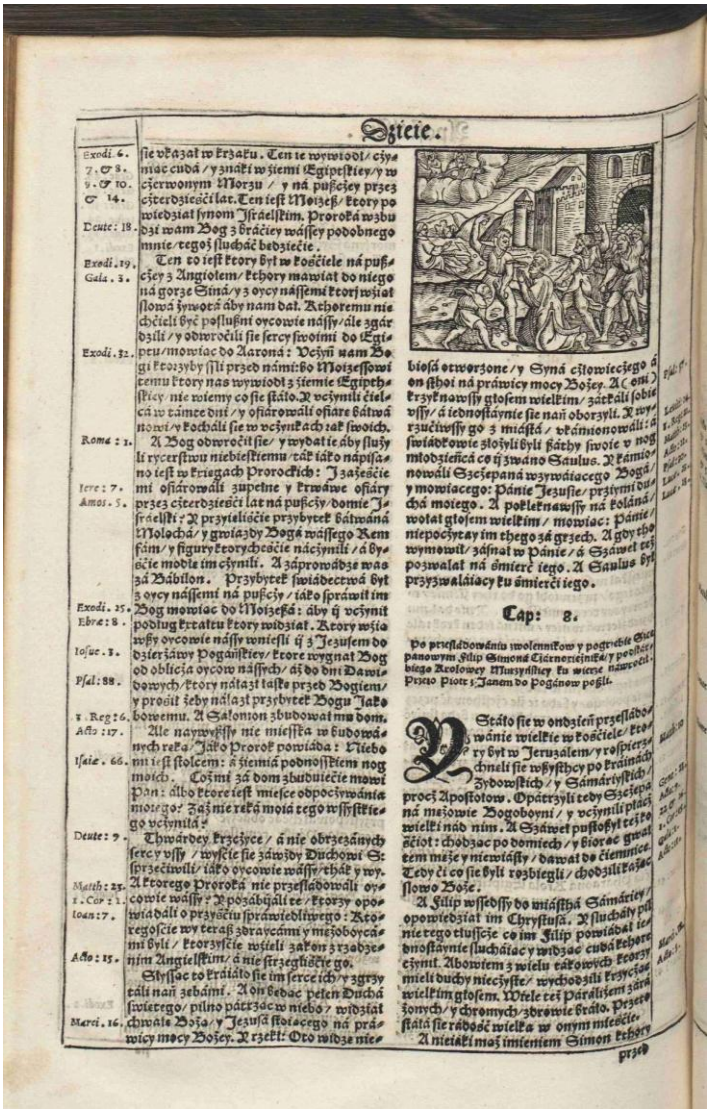

Dzieie.

Exodi. 6. 7. & 8. 9. & 10. & 14. Deute: 18. Exodi. 19. Gala. 3. Exodi. 32. Rome: 1. Iere: 7. Amos. 5. Exodi. 25. Ebre: 8. Ioſue. 3. Pſal: 88. 1. Reg: 16. Acto: 17. Iſaie. 66. Deute: 9. Matth: 23. 1. Cor: 11. Ioan: 7. Acto: 15. Marci. 16.

ſie vkazał w Erzaku. Ten te wywiodł/ czyniąc cudá/ y znáki w ziemi Egipteſkiey/ y w czerwonym Morzu/ y ná puſczicy przez czterdzieśći lat. Ten ieſt Moizeſz/ ktory powiedział synom Iſráelſkim. Proroká wzbudzi wam Bog z bráciey wáſſey podobnego mnie/ tegoż ſłuchać będźiecie.

Ten to ieſt ktory był w kościele ná puſczicy z Anglem/ ktory mawiał do niego ná gorze Siná/ y z oycy náſſemi ktoryſ wźiął ſłowá żywoty áby nam dał. Ktoremu nie chćieli być poſłuſni oycowie náſſy/ ale zgárdźili/ y odwrocili ſie sercy ſwoimi do Egipcu/ mowiąc do Aarona: Vczyń nam Bogi ktorzyby ſłi przed námi: bo Moizeſſowi temu ktory nas wywiodł z ziemie Egipteſkiey/ nie wiemy co ſie ſtáło. A vczynili cielcá w támte dni/ y ofiárowáli ofiare báłwánowi/ y rochálí ſie w vczynkach rąk ſwoich.

A Bog odwroćił ſie/ y wydał ie áby ſłużyli rycerſtwu niebieſkiemu/ ták iáko napiſano ieſt w kśięgach Prorockich: Izazeście mi ofiárowáli zupełne y trwáłe ofiáry przez czterdzieśći lat ná puſczicy/ domie Iſráelſki? A przyieliśćie przybytek báłwáná Molochá/ y gwiázdy Bogá wáſſego Remfám/ y figury ktoryścieśćie náczynili/ á dyśćie modle im czynili. A záprowádzę was zá Bábilon. Przybytek ſwiádectwá był z oycy náſſemi ná puſczicy/ iáko ſpráwił im Bog mowiąc do Moizeſá: áby ú vczynił podług kſztáłtu ktory widźiał. Ktory wźiąwſzy oycowie náſſy wnieśli ú z Jezuſem do dźierżáwy Pogáńſkiey/ ktore wygnał Bog od oblicźá oycow náſſych/ áż do dni Dawidowych/ ktory náłazł łáſkę przed Bogiem/ y prośił żeby náłazł przybytek Bogu Iákobowemu. A Sálomon zbudował mu dom.

Ale naywyżſſy nie mieſźka w budowánych rękámi/ Jáko Prorok powiáda: Niebo mi ieſt ſtolcem: á ziemiá podnożdźiem nog moich. Cożmi zá dom zbudźićie mowi Pan: álbo ktore ieſt mieſce odpocźiwánia mego? Záż nie rękámoią tego wſzyſtkiego vczynitá?

Thwárdey krzyżyce/ á nie obrzezánych sercy y vſſy/ wżdy ſie záwżdy Duchowi S. ſprzećiwili/ ták oycowie wáſſy/ ták y wy. A ktorego Proroká nie prześladowáli oycowie wáſſy? A pozábijáli te/ ktorzy opowiádáli o przyśćiu ſprawiedliwego: Ktoregoście wy teraż zdrayćámi y mężobojcámi byli/ ktorzyście wźieli zakon z rzązdzeniem Angielſkim/ á nie ſtrzegliśćie go.

Atyſſac to krzátáło ſie im ſerce ich/ y zgrzytáli nań zębámi. A on będąc pełen Duchá ſwiętego/ pilno pátrząc w niebo/ widźiał chwałę Bożą/ y Jezuſá ſtoiącego ná práwicy mocy Bożey. A rzekł: Oto widźę nieboſá otworzone/ y Syná człowieczego á on ſtoi ná práwicy mocy Bożey. A oni krzyknąwſzy głoſem wielkim/ zátkáli ſobie vſſy/ á iednoſtáynie ſie nań oborzyli. A wyrzućiwſſy go z miáſtá/ vkámionowáli: á świádkowie złożyli byli ſátky ſwoie v nog młodźieńcá co ſie zwano Saulus. A kámionowáli Szeſzepaná wzywáiącego Bogá/ y mowiącego: Pánie Jezuſie/ przyimi ducha moiego. A pokleknąwſzy ná kolánách/ wołał głoſem wielkim/ mowiąc: Pánie/ nie poczytay im tego zá grzech. A gdy to wymowił/ záſnął w Pánie/ á Száwel też pozwalał ná śmierć iego. A Saulus był przyzwaláiący ku śmierći iego.

Cap: 8.

Po prześladowániu woſkiemkow y pogrzebie Stephánowym Filip Simona Cżárnoxiężnika/ y pochrzćeniu Aetiopowey Máuzyńſkiey ku wierze nawroćeń. Przeto Piotr z Janem do Pogánow poſłáł.

Stáło ſie w ondźień prześladowánie wielkie w kościele/ ktory był w Jeruzalem/ y rozpierzchneli ſie wſzyſtcy po práwinách Zydowſtich/ y Sámáryſtkich/ krom Apoſtołow. Opátrzyli tedy Szeſzepaná mężowie Bogobóyni/ y vczynili płácz wielki nád nim. A Száwel puſtoſzył kościoł/ wchodząc po domiech/ y biorąc gwałtem męże y niewiáſty/ dawał do ćiemnice. Tedy ći co ſie byli rozbiegli/ chodźili kázáiąc ſłowo Boże.

A Filip wſzedſſy do miáſtá Sámáryey/ opowiedźiał im Chryſtuſá. A ſłuchały pilnie tego tłuſpie co im Filip powiádał ieden dnoſtáynie ſłuchaiąc y widząc cuda ktore czynił. Abowiem z wielu ſzátkowych ktorzymieli duchy nieczyſte/ wychodźili krzyczące wielkim głoſem. Wiele też Páráliſtem zárázonych/ y chromych zdrowie ſtáło. Przeto ſtáłá ſie rádość wielká w onym mieśćie.

A nieiáki mąż imieniem Simon ktory przed

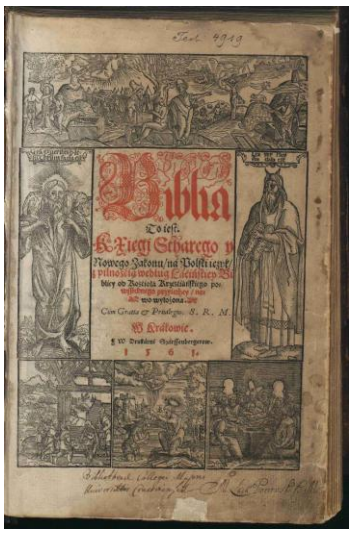

1593[1]	Wujek	**wzywáiacego**		

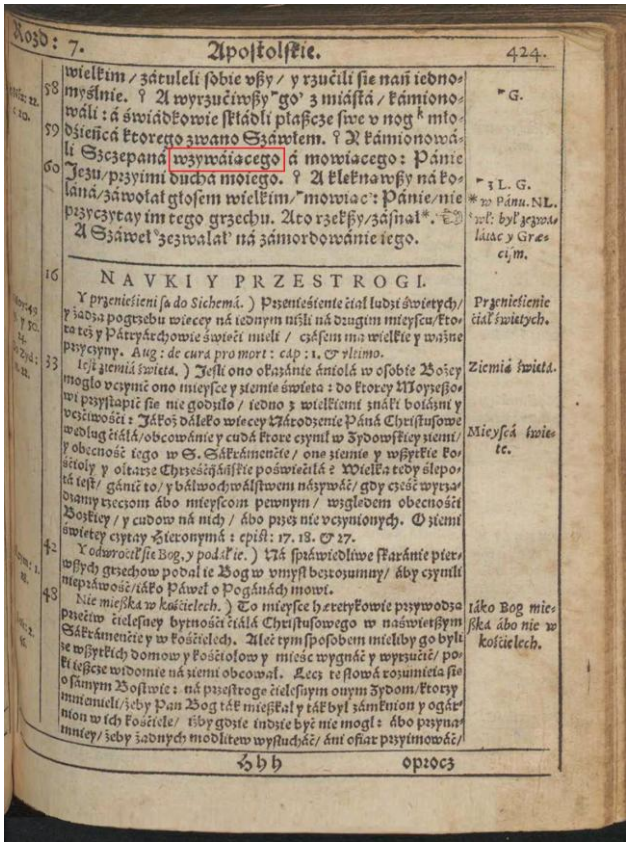

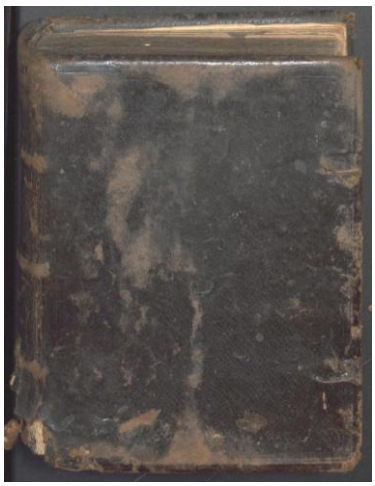

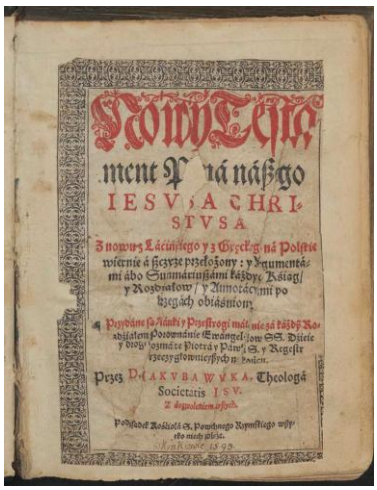

1673	André Réal	**wołał/wzywał**	קרא	

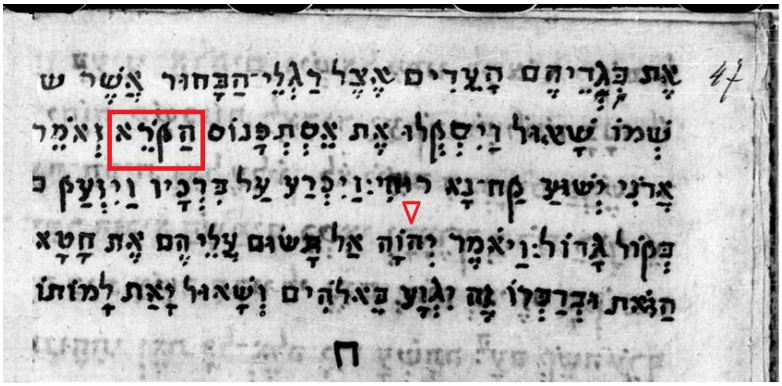

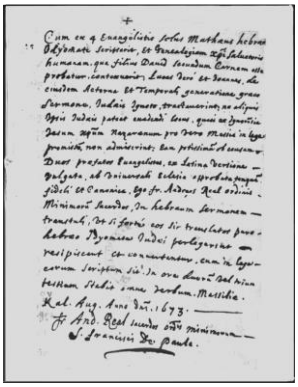

1717	de Witte	**zawołał**	*riep*	*approbatie*
1747	Dietenberger	**wołał**	*rieffe*	*Censura*
1763	*Catholische Bibel*	**wołał**	*anrieff*	
1779	Figueiredo	**wezwał**	*invocava*	
1789	Mutschelle	**wciąż błagał**	*noch so flehte*	
1790	Krach	**zawołał**	*rief*	*Approbatio*
1791	von Krapf	**wołał**	*anrief*	*Approbatio*
1792	Tirin	**zawołał**	*rief*	
1795	van Vloten	**zawołał donośnym głosem**	*welke luide uitriep*	
1818	Goßner	**zawołał donośnym głosem**	*rief mit lauter stimme*	
1826	Kistemaker	**wołał**	*anrufend*	*approbamus*
1837	Waibel	**wciąż wołał**	*er noch rief*	*Approbation*
1865	Weinhart	**wołał**	*anrief*	
1866	Reischl	**wołał**	*anrief*	*Approbationen*
1892	Felten	**wołał**	*anrief*	*Approbation*
1909	Torre	**wezwał**	*invocaba*	*Imprimatur*
1914	Stagraczyński	**wzywającego**		*Pozwalamy drukować*
1919	Callan	**wzywającego**	*invoking*	*Imprimatur*
1934	Pope	**wzywającego**	*invoking*	*Imprimatur*
1947	Bover –Burgos	**błagał**	*rogaba*	*Imprimatur*

PO UKAZANIU SIĘ PNŚ

1950	Pereira de Figueiredo	**wezwał**	*invocava*	*Imprimatur*
1954	Kleist-Lilly	**wzywał o pomoc**	*called for aid*	*Imprimatur*
1960	Mavudzi (s. 334)	**zawołał głośno**	*akadana nenzwi guru*	*Imprimatur*
1961	Wikenhauser	**wołał**	*anrief*	
1966	Jones (*JB*)	**rzekł w inwokacji**	*said in invocation*	
1972	Kavaliauskas	**krzyknął/zawołał**	*šaukė*	*Approbatur*
1973	Zanuso	**błagał**	*suplicaba*	*Imprimatur*

siguieron tirando piedras contra Esteban,
mientras éste suplicaba:
—¡Señor Jesús, recibe mi vida!
Caído sobre sus propias rodillas, con fuerte voz clamó:

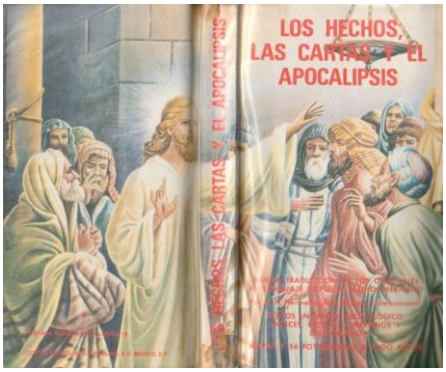

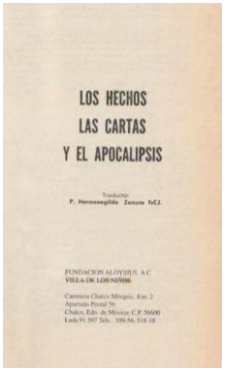

1975	Mateos	**powtarzał tę inwokację**	*repetía esta invocación*	*Imprimi potest*
1985	*NJB*	**rzekł w inwokacji**	*said in invocation*	*Imprimatur*
1987	*NAB*	**zawołał***	*called out*	*Imprimatur*
1987	Zmijewski	**wołał**	*anrief*	*Imprimatur*
1988	Hainz	**wołał**	*anrufend*	
1997[2]	Schökel	**wzywał**	*invocó*	*Imprimatur*
1997	Méndez	**wzywającego**	*invocando*	*Imprimatur*
1998	Hainz	**wołał**	*Anrufenden*	
1999	Berger-Nord	**zawołał**	*rief*	
2000	Popowski	**wzywał**		*Imprimatur*
2003	González	**wezwał**	*invocaba*	
2003	Langevin	**wyrzekł tę inwokację**	*prononcait cette invocation*	
2004	King	**czynił inwokację**	*was making invocation*	
2009[9]	*Biblia Sagrada - CNBB*	**zawołał**	*exclamava*	*Imprimatur*
2013	Ottaviano	**wezwał**	*invocava*	
2013	Bulai-Patrașcu	**zawołał**	*strigat*	
2019	*RNJB*	**rzekł w inwokacji**	*said in invocation*	*Imprimatur*
2023	Knauer	**zawołał**	*ausrief*	
2024	*A Bíblia Paulinas*	**wezwał**	*invocava*	*Imprimatur*

* W wyd. wcześniejszych (od wyd. 1 z 1970 roku): „he could be heard **praying**".

2. W 1922 roku (PRZED *ukazaniem się PNŚ w 1950 roku*) prof. Kirsopp Lake & Henry J. Cadbury podzielili się następującym komentarzem do Dz 7:59. Proszę zwrócić uwagę na siłę ich argumentu z kontekstu:

„Czasami podnoszona jest inna kwestia, łatwiejsza do odpowiedzi. Czy jest to przykład modlitwy do Jezusa, jak do Boga? Myślę, że zdecydowanie nie. (…) Syn Człowieczy w wizji Szczepana jest *po prawicy Boga*, gdzie cała apokaliptyczna tradycja Żydów by go umieściła. (…) Ale **Syn Człowieczy nie był Bogiem** i w tej właśnie narracji odróżnia się od Boga".

The Beginnings of Christianity
Part I: The Acts of Apostles, t. 4, 1922, s. 86
https://archive.org/details/thebeginningsofc04foakuoft

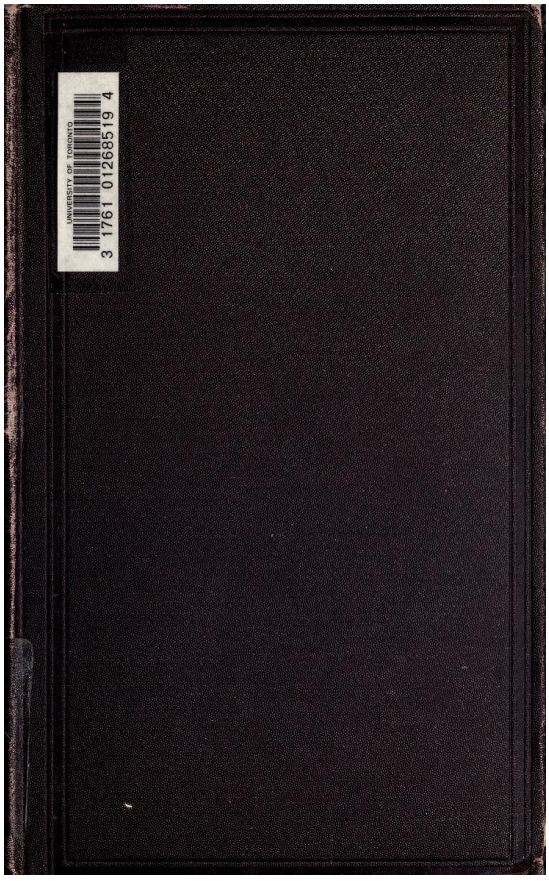

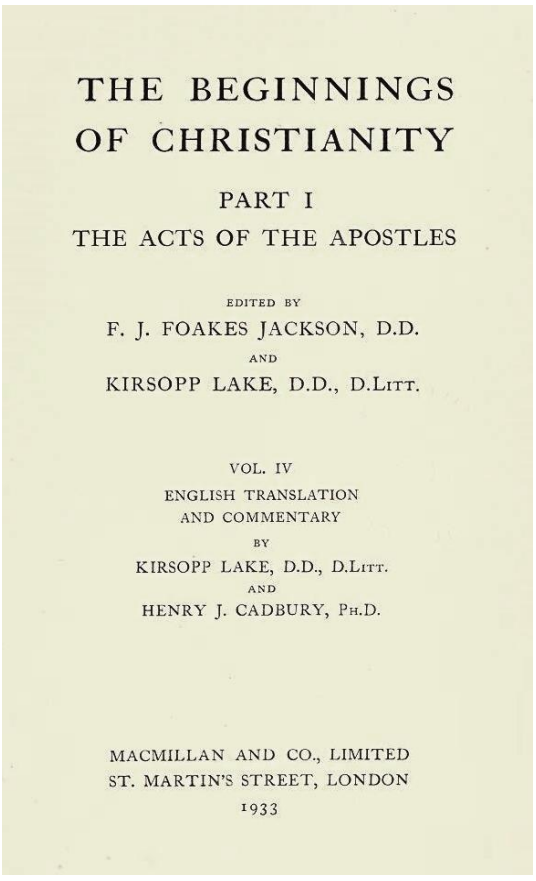

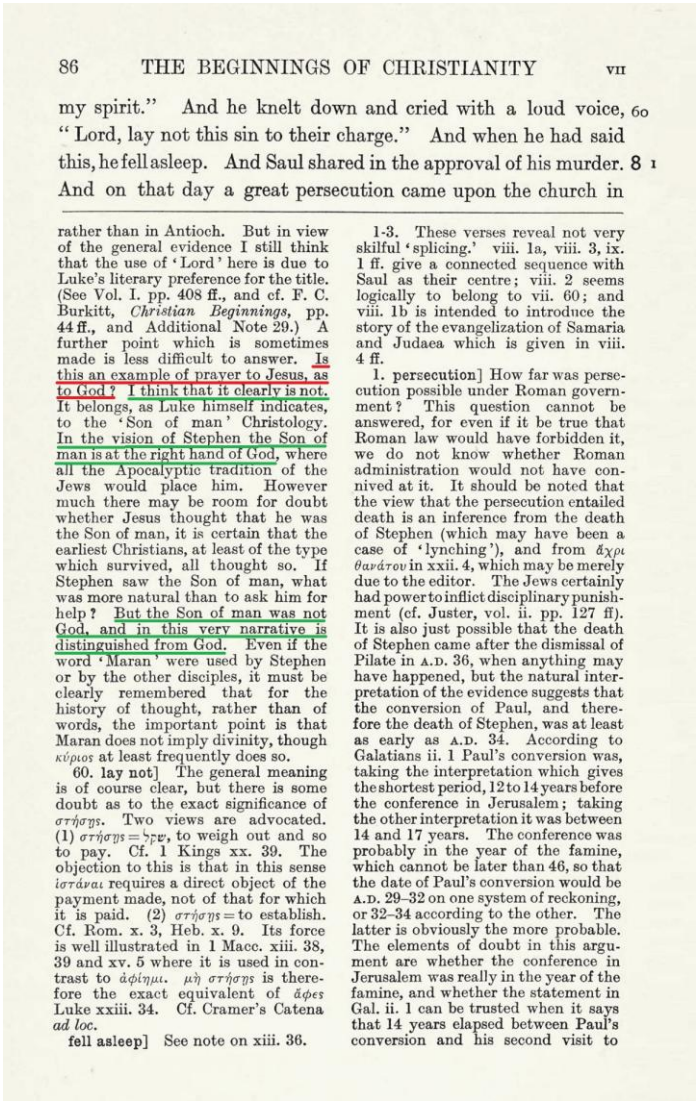

86 THE BEGINNINGS OF CHRISTIANITY VII

my spirit." And he knelt down and cried with a loud voice, 60
"Lord, lay not this sin to their charge." And when he had said
this, he fell asleep. And Saul shared in the approval of his murder. 8 1
And on that day a great persecution came upon the church in

rather than in Antioch. But in view of the general evidence I still think that the use of 'Lord' here is due to Luke's literary preference for the title. (See Vol. I. pp. 408 ff., and cf. F. C. Burkitt, *Christian Beginnings*, pp. 44 ff., and Additional Note 29.) A further point which is sometimes made is less difficult to answer. Is this an example of prayer to Jesus, as to God? I think that it clearly is not. It belongs, as Luke himself indicates, to the 'Son of man' Christology. In the vision of Stephen the Son of man is at the right hand of God, where all the Apocalyptic tradition of the Jews would place him. However much there may be room for doubt whether Jesus thought that he was the Son of man, it is certain that the earliest Christians, at least of the type which survived, all thought so. If Stephen saw the Son of man, what was more natural than to ask him for help? But the Son of man was not God, and in this very narrative is distinguished from God. Even if the word 'Maran' were used by Stephen or by the other disciples, it must be clearly remembered that for the history of thought, rather than of words, the important point is that Maran does not imply divinity, though κύριος at least frequently does so.

60. **lay not**] The general meaning is of course clear, but there is some doubt as to the exact significance of στήσῃς. Two views are advocated. (1) στήσῃς = שקל, to weigh out and so to pay. Cf. 1 Kings xx. 39. The objection to this is that in this sense ἱστάναι requires a direct object of the payment made, not of that for which it is paid. (2) στήσῃς = to establish. Cf. Rom. x. 3, Heb. x. 9. Its force is well illustrated in 1 Macc. xiii. 38, 39 and xv. 5 where it is used in contrast to ἀφίημι. μὴ στήσῃς is therefore the exact equivalent of ἄφες Luke xxiii. 34. Cf. Cramer's Catena *ad loc.*

fell asleep] See note on xiii. 36.

1-3. These verses reveal not very skilful 'splicing.' viii. 1a, viii. 3, ix. 1 ff. give a connected sequence with Saul as their centre; viii. 2 seems logically to belong to vii. 60; and viii. 1b is intended to introduce the story of the evangelization of Samaria and Judaea which is given in viii. 4 ff.

1. **persecution**] How far was persecution possible under Roman government? This question cannot be answered, for even if it be true that Roman law would have forbidden it, we do not know whether Roman administration would not have connived at it. It should be noted that the view that the persecution entailed death is an inference from the death of Stephen (which may have been a case of 'lynching'), and from ἄχρι θανάτου in xxii. 4, which may be merely due to the editor. The Jews certainly had power to inflict disciplinary punishment (cf. Juster, vol. ii. pp. 127 ff). It is also just possible that the death of Stephen came after the dismissal of Pilate in A.D. 36, when anything may have happened, but the natural interpretation of the evidence suggests that the conversion of Paul, and therefore the death of Stephen, was at least as early as A.D. 34. According to Galatians ii. 1 Paul's conversion was, taking the interpretation which gives the shortest period, 12 to 14 years before the conference in Jerusalem; taking the other interpretation it was between 14 and 17 years. The conference was probably in the year of the famine, which cannot be later than 46, so that the date of Paul's conversion would be A.D. 29–32 on one system of reckoning, or 32–34 according to the other. The latter is obviously the more probable. The elements of doubt in this argument are whether the conference in Jerusalem was really in the year of the famine, and whether the statement in Gal. ii. 1 can be trusted when it says that 14 years elapsed between Paul's conversion and his second visit to

3. Jeśli Szczepan analizowane słowa wyrzekł w wizji, to należy rozumieć, że rozmowa z kimś w wizji nie jest tożsama z modlitwą (przykładem może być Obj 7:13-15). Warto zauważyć, że nie zawsze jeśli ktoś zwraca się do Boga, to oznacza, że się do Niego modli. Kiedy JHWH Bóg odbywał sąd nad Adamem i Ewą, oni z nim rozmawiali, ale to nie była modlitwa.

Jak rozumieć wyrażenie „wzywać" Jezusa? Katolicki emer. prof. Egzegezy Nowego Testamentu Reimund Bieringer (ur. 1957) zauważa, że fraza „Anrufung Christi" (=wzywać Chrystusa):

„oznacza raczej uznanie jego panowania niż modlitwę do niego".

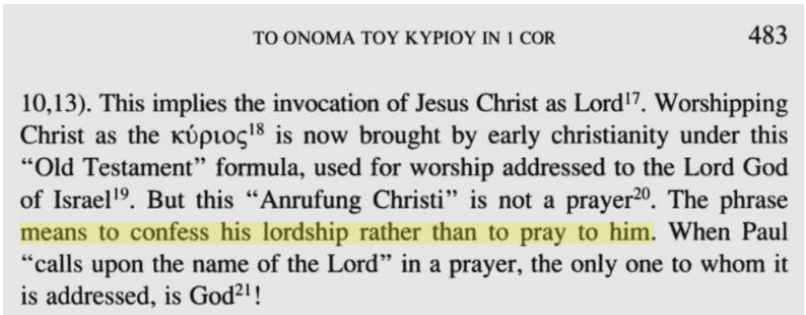

TO ONOMA TOY KYPIOY IN 1 COR 483

10,13). This implies the invocation of Jesus Christ as Lord[17]. Worshipping Christ as the κύριος[18] is now brought by early christianity under this "Old Testament" formula, used for worship addressed to the Lord God of Israel[19]. But this "Anrufung Christi" is not a prayer[20]. The phrase means to confess his lordship rather than to pray to him. When Paul "calls upon the name of the Lord" in a prayer, the only one to whom it is addressed, is God[21]!

The Corinthian Correspondence
Leuven University Press 1996, s. 483
https://books.google.pl/books?id=hdR8sp9OG1sC

Czy zamieszczenie imienia Bożego w Dz 7:60 jest „interpretacją”? Ta okoliczność bynajmniej nie jest w swej istocie „interpretacją”! A czym jest? Jest to wdrożenie/zastosowanie koniektury. Już kilka razy Panu tłumaczyłem, że czym innym jest *interpretacja* (egzegeza), a czym innym jest *stosowanie koniektury*. Ostatnio tę istotną różnicę objaśniłem Panu w moim opracowaniu na temat Rzymian 4:8 z listopada 2024 roku. Widzę, że muszę to Panu przypomnieć kolejny raz:

> „TŁUMACZENIE polega na podawaniu adekwatnego odpowiednika dla słowa w języku źródłowym. Natomiast WDROŻENIE KONIEKTURY nie polega na podawaniu tego, co jest w krytycznym tekście gr. NT, lecz właśnie na *odejściu od tego tekstu* i podaniu w tekście docelowym innego terminu, który wydaje się być bliższy oryginałowi lub oryginalny. Nie można więc w przypadku stosowania koniektury przez tłumaczy PNŚ (i wszystkich innych tłumaczy, którzy użyli imię Boże w NT) oczekiwać podania słowa, które jest w krytycznym tekście gr. NT! Skoro Pan oczekuje słowa „Pan”, znaczy to, że po prostu kompletnie nie rozumie teorii przekładu, którego składową jest wiedza o koniekturze”.

Moje zastrzeżenie.

Pewnym trynitarnym tłumaczom należy wypomnieć nieuprawnione, bezpodstawne dodanie słowa „Boga” do tekstu Dz 7:59, aby czytelnik Biblii czytał: „modlił się do Boga” lub „wzywającego Boga”. To słowo *nie jest implikowane w grece*, ponieważ tekst grecki wyraźnie mówi do kogo zwrócił się Szczepan – do „Pana Jezusa”. Znany trynitarny biblista Adam Clarke zauważa:

59. *I ukamienowali Szczepana, wzywającego* Boga] Słowo *Bóg*, nie występuje w żadnym mss ani przekładzie, ani u żadnego ze starożytnych Ojców, z wyjątkiem *Chryzostoma*.

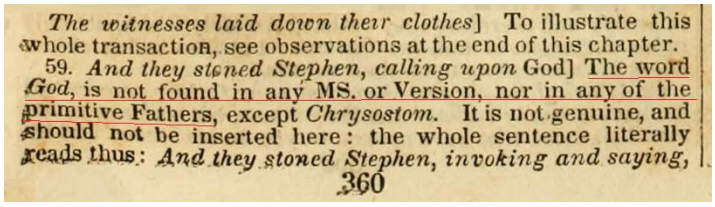

The witnesses laid down their clothes] To illustrate this whole transaction, see observations at the end of this chapter.
59. *And they stoned Stephen, calling upon* God] The word *God*, is not found in any MS. or Version, nor in any of the primitive Fathers, except *Chrysostom*. It is not genuine, and should not be inserted here: the whole sentence literally reads thus: *And they stoned Stephen, invoking and saying,*
360

The New Testament of our Lord and Saviour Jesus Christ: the text from the Authorised version, with the marginal readings, parallel texts and summaries ; with a commentary and critical notes
P. D. Myers, New York 1835, s. 360
https://archive.org/details/newtestamentofou00clar

Ἐπικαλούμενον wcale nie oznacza, że *wzywał* w modlitwie; jest to po prostu *wzywanie*, *błaganie*; a słowo *Bóg* wprowadzone tutaj w naszych tradycyjnych Bibliach, wydrukowane kursywą, wszyscy uważni czytelnicy rozumieją jako wprowadzone na podstawie osądu tłumacza i nie mające żadnego autorytetu. (…) i zauważmy wyraźną różnicę między tym przemówieniem a modlitwą bezpośrednio złożoną przez Szczepana do samego Boga, gdy *upadł na kolana* i powiedział: „Panie, nie poczytaj im tego grzechu”; i uważamy, że musi być aż nadto oczywista całkowita jałowość jakiegokolwiek argumentu opartego na tym fragmencie w celu uzasadnienia religijnego kultu Chrystusa.

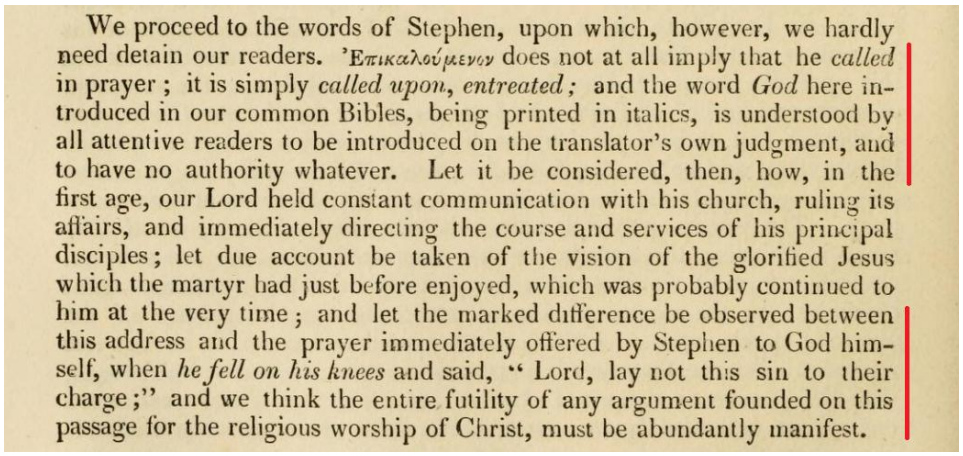

We proceed to the words of Stephen, upon which, however, we hardly need detain our readers. Ἐπικαλούμενον does not at all imply that he *called* in prayer; it is simply *called upon, entreated;* and the word *God* here introduced in our common Bibles, being printed in italics, is understood by all attentive readers to be introduced on the translator's own judgment, and to have no authority whatever. Let it be considered, then, how, in the first age, our Lord held constant communication with his church, ruling its affairs, and immediately directing the course and services of his principal disciples; let due account be taken of the vision of the glorified Jesus which the martyr had just before enjoyed, which was probably continued to him at the very time; and let the marked difference be observed between this address and the prayer immediately offered by Stephen to God himself, when *he fell on his knees* and said, "Lord, lay not this sin to their charge;" and we think the entire futility of any argument founded on this passage for the religious worship of Christ, must be abundantly manifest.

A Review of Dr. J.P. Smith's Scripture Testimony to the Messiah
London 1832, s. 80
https://archive.org/details/reviewofdrjpsmit00brit

Zatem to, co oni zrobili, wynika z *tendencyjności*! Podam Panu 3 przykłady.

1921: Jan M. M. Kowalski, ***NT po Polsku*** (przekład mariawitów)

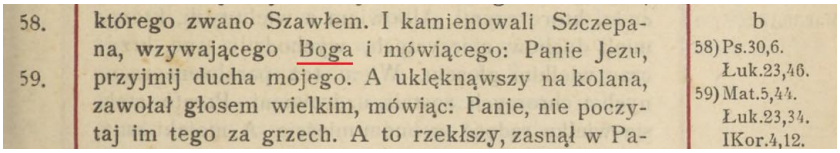

58. którego zwano Szawłem. I kamienowali Szczepana, wzywającego Boga i mówiącego: Panie Jezu,
59. przyjmij ducha mojego. A ukląkłszy na kolana, zawołał głosem wielkim, mówiąc: Panie, nie poczytaj im tego za grzech. A to rzekłszy, zasnął w Pa-

b
58) Ps.30,6. Łuk.23,46.
59) Mat.5,44. Łuk.23,34. IKor.4,12.

2012: Władysław Karbowicz, ***Nowa Biblia gdańska***

dzieńca nazwanego Saulem. [59] Zatem kamienowali Szczepana, a on przyzywał Boga i mówił: Panie Jezu, przyjmij mojego ducha. [60] On także zgiął kolana oraz zawołał wielkim głosem: Panie, nie utwierdź im tego grzechu. A gdy to powiedział - zasnął.

1968: Štefan Porúbčan, ***Nový Zákon*** SŁOWACKI (katolicki)

pri nohách mladíka, ktorý sa volal Šavol. [59] I kameňovali Štefana a on vzýval (Boha) slovami: „Pane Ježišu, prijmi môjho ducha!" [60] Vtom klesol na

NIHIL OBSTAT, Romae die 1 Junii 1968.
Viliam Pavlovský S. J., Prof. Pontif. Instituti Biblici.
IMPRIMATUR, Romae die 5 Junii 1968.
Carolus Taramasso, Del. Ep., Curia Episcopalis Portus et S. Rufinae.

Istnieje dużo więcej przekładów dokonanych przez trynitarnych tłumaczy, których – jeśli Pan chce – może znaleźć **tutaj**:

DZIEJE 7:60
78 przekładów z imieniem Bożym

Ze względu na dynamiczną naturę Internetu niektóre linki mogą być już nieaktualne.

ANGIELSKIE

1. **w przygotowaniu**: <*bez tytułu*> (html, **angielsko-koreański**) – Deborah Hyona King ● **Yahweh**
   http://www.whoisyah.com/news.html
2. **2021**[kwiecień]: *Libro de Hechos en Griego* – Joel García MARTÍNEZ ● **Yehováh**
   https://m.facebook.com/Evangelioshebreos/

   7:59 Y al estar apedreando a Stéfanos, este invoco y dijo: ***Señor Yeshúa glorifica mi espíritu.***
   7:60 Y se puso de rodillas y grito a gran voz: ***Yehováh, no les tomes en cuenta este pecado.*** Y habiendo dicho esto, falleció,

3. **2020**[luty]: *The Revealed Name Sacred Scripture* (html, rewizja KJV) (wersja z 4-02-2020) – John Wilson ● **YHWH**
   https://yashuwah.com/index.htm

   7:59 They stoned Stephen as he was calling on Elohim, praying, "Master YASHUWAH, receive my spirit."
   Acts
   7:60 Then he knelt down and cried with a loud voice, "YHWH, do not hold this sin against them." Having said this, he fell asleep.

4. **2020**: יהוה ***Sacred Scriptures*** (html) – John Allen Anderson ● יהוה
https://yhwhsacredscriptures.org/?p=11556

> 59 And they stoned Stephen, calling upon God (Elohim), and saying, "Lord (Adonai) YHWH, receive my spirit."
>
> 60 And he kneeled down, and cried with a loud voice, "יהוה, lay not this sin to their charge." And when he had said this, he fell asleep.

5. **2019**[?]: *Yahovah's Holy Scripted Bible in Yahveh Yahushua's Name* – Darryl J. Wilson ● ***YAHVEH***

> ***Then Stephen fell on his knees and cried out, "YAHVEH, do not hold this sin against them!" When he had said this, he fell asleep.***

6. **2017**[sierpień]: *The Complete Messianic Bible* – Jeff MORGAN ● **YAHUWAH**

> they stoned Stephen as he was calling on Elohim (God) and saying, "Lord Yah'shua (Jesus), receive my spirit." 60 Then he knelt down and cried out with a loud voice, "YAHUWAH, do not charge them with this sin." And when he had said this, he fell asleep.

7. **2017**[sierpień]: *The New Covenant: Paleo Signature Edition* (wyd. 2) – Mark W. Corneillie ● 𐤉𐤄𐤅𐤄 **Yahweh**
https://docs.wixstatic.com/ugd/8ee9a1_2e1b1fb6eee1413b8002b3fc8c7bb285.pdf

> 60 Then he kneeled down, and cried with a loud voice; 𐤉𐤄𐤅𐤄 Yahweh, do not hold them responsible for this sin! And when he had said this, he fell asleep.

8. **2015**[listopad]: *Apostolic Scriptures (NT)* (html) – Eloheinu Ministry ● **YAHUAH**
https://eloheinuministry.wordpress.com/2015/11/12/new-testament-4/

9. **2014**[styczeń]: *The New Testament of the Greek Scriptures - The Name of Jehovah* (wyd. 3), Richard Estes ● **Jehovah**

> feet of a young man called Saul. [59] And they went on casting stones at Stephen as made appeal to **Jehovah** and saying: "**Jehovah**, receive my spirit."
> [60] Then, bendig his kness, he cried out with a strong voice: "**Jehovah**, do not charge this sin against them." And after saying this he fell asleep in **Jehovah**.

10. **2013**[sierpień]: *Cepher* (wyd. 1) – Stephen Pidgeon ● **YAHUAH**

> YAHUSHA, receive my spirit. **60** And he kneeled down, and cried with a loud voice, YAHUAH, lay not this sin to their charge. And when he had said this, he fell asleep.

11. **2013**[sierpień]: *The Chronological Gospels: The Life and Seventy Week Ministry of the Messiah. The Annotated Gospels Reconstructed in Chronological Order: Matthew, Mark, Luke, John, The Acts of the Apostles, and The Revelation of Yashua Messiah* – Michael J. Rood ● יהוה (w wersji papierowej)
https://pl.scribd.com/document/372663161/The-Chronological-Gospels-the-Michael-Rood

> [60]Then he fell to his knees and cried out with a loud voice, " YHVH! Do not lay this sin to their charge!" When he had said this, he fell asleep.

12. **2013**[czerwiec]: *Study Scriptures* (html) – Wayne C. Smith ● **YaHuWaH**
http://www.yahuwah-is.net/

> 7:59 They stoned Stephanos as he called out, saying, "Master YaHuWSHuWaH, receive my Ruwach!" 7:60 He kneeled down, and cried with a loud voice, "O YaHuWaH, don't hold this sin against them!" When he had said this, he fell asleep.

13. **2013**: *The Scriptures of Yahweh* (html, bez strony tytułowej) – John Sherman[?] ● **Yahweh**
http://yahchanan.com/Love/Acts-of-Apostles.php#seven

> 59 They stoned Stephen while he called upon the King, saying: Master Yahushua, receive my spirit.
>
> 60 He kneeled down, and cried with a loud voice: Yahweh, do not lay this sin to their charge. And when he had said this, he died.

14. **2012**[czerwiec]: *Hebrew Roots Bible – Qodesh Cepher*, DitoPlex Llc ● **YAH'HAVAH**

> receive my spirit. **60** and he kneeled down, and cried with a loud voice, YAH'HAVAH, lay not this sin to their charge. And when he had said this, he fell asleep.

15. **2012**: *The Testimony of Yeshua: Gabriel Version* – Lonnie W. Martin ● **YHVH**
https://pl.scribd.com/document/138603196/the-testimony-of-yeshua-pdf (2012)
https://books.google.pl/books?id=JS3GAQAAQBAJ (2014)

> 59 They stoned Stephen while he was praying, as he said "Master Yeshua, receive my spirit." 60 And kneeling down, he shouted, "YHVH, don't 'hold' this sin against them." And with these words he fell asleep

16. **2011**[lipiec]: *My Personal the Book of YahUwah: King James Version with restored Kodesh Names. With additional notes in (Parenthesis)* – Glen Wilson ● **YAHUWAH**
http://books.google.pl/books?id=IIddEgWXf0cC

> 60 And he kneeled down, and cried with a loud voice, YAHUWAH, lay not this sin to their charge. And when he had said this, he fell asleep.

17. **2011**[styczeń]: *The Messianic Israel Standard Bible* (wyd. 1) – Daniel R. Gregg ● **Yăhwēh**
http://www.torahtimes.org/NewTranslation/044_acts.html (html)
http://www.torahtimes.org/gnm-preview/gnm_preview.pdf (pdf, 2017)

> "A'dōnaị Yĕshūắ, receive my spirit!" [60] And falling on his knees, he cried out with a loud voice, "Yăhwēh, do not hold this sin against them!" And having said this, he fell asleep.

18. **2011**: *Restoration Study Bible* – Randy Folliard – Alan Mansager ● **Yahweh**
http://restorationstudybible.com/index.php?strongs_flag=0&reference=Acts%207#0 (2011)
https://annas-archive.li/md5/a683e6d77eb22fd7499a186965efb1b7 (2014)

> **7:60** And[1161] he kneeled down[5087], and cried[2896] with a loud[3173] voice[5456], Yahweh[2962], lay[2476] not[3361] this[5026] sin[266] to their[846] charge. And[2532] when he had said[2036] this[5124], he fell asleep[2837]. *[Luke 23:34]*

19. **2011**: *The Pentateuch of Yahshua* (parafraza) <brak nazwiska tłumacza>
(DELF Inc., An Education Ministry, Pittsburgh, USA) ● **YHWH**
https://books.google.pl/books?id=YnyCAwAAQBAJ

> the Lamb's Book of Life: "My Master, My Mentor, and My Savior Yahshua, please receive my spirit."
> 60. Then, this dedicated servant of the Most High made this resounding dying declaration: "Holy Father, YHWH, do not hold these stoners accountable for this murder of innocence." Having made this final physical petition for the forgiveness of those sinners, Saint Stephen expired.

20. **2011**: *The Sacred Scriptures* (**niemiecko-angielski**) – Johannes Biermanski ● **JAHWEH / YAHWEH**
https://books.google.pl/books?id=fXE6CgAAQBAJ (wyd. 2015/2016)

> Apg 7,59 (Apg 7,60 neu) VOR 1866 = Er kniete aber (dann) nieder und schrie laut: ***JAHWEH, BEHALTE JENEN DIESE SÜNDE NICHT (RECHNE IHNEN DIESE SÜNDE NICHT AN)!*** Und als er das gesagt hatte, verschied (entschlief / gab seinen Geist auf) er. KJV + EL = ***(60) And he kneeled down, and cried with a loud voice, YAHWEH, LAY NOT THIS SIN TO THEIR CHARGE. And when he had said this, he feel asleep.*** Luk 23,46

21. **2010**: *The Way to Yahuweh: Amplified English (Version 1)* – Stephen Walch ● **Yahuweh**
http://www.thewaytoyahuweh.com/translations/version1

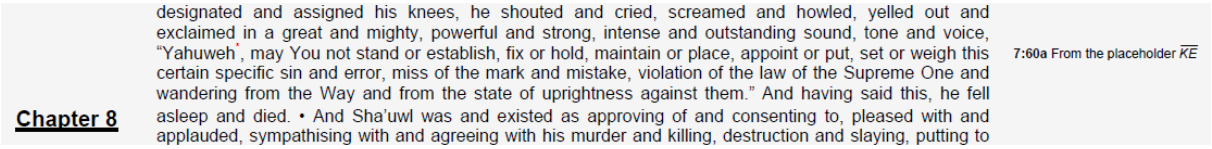
designated and assigned his knees, he shouted and cried, screamed and howled, yelled out and exclaimed in a great and mighty, powerful and strong, intense and outstanding sound, tone and voice, "Yahuweh, may You not stand or establish, fix or hold, maintain or place, appoint or put, set or weigh this certain specific sin and error, miss of the mark and mistake, violation of the law of the Supreme One and wandering from the Way and from the state of uprightness against them." And having said this, he fell asleep and died. • And Sha'uwl was and existed as approving of and consenting to, pleased with and applauded, sympathising with and agreeing with his murder and killing, destruction and slaying, putting to

Chapter 8

7:60a From the placeholder KE

22. **2010**: *New Testament (B'rit haChadashah) (in downward order of each verse of its texts of the paleo-Hebrew Phoenican, modern Hebrew at right, and its Hebrew color coded translitered text along with the translitered names/titles and its color coded translated English text if compared differently, and Greek New Testament and its color coded transliteration, interlining with the translated color coded words mostly in English) (with the help of The New Greek English Interlinear New Testament, Jay Green's The Interlinear Bible, Franz Delitzsch Hebrew New Testament, Salkinson-Ginsburg Hebrew New Testament, HalleluYah English-Hebrew Parallel Edition, Interlinear Scripture Analyzer, Tyndale Bible [Coverdale, Rogers], Geneva Bible, NASB, NRSV, NKJV, Lamsa, New Jerusalem Bible, Peshitta Aramic-English Interlinear NT)* (pdf) – Lanny Mebust (Benyamin benQehath) ● 𐤉𐤄𐤅𐤄 sekcja paleohebrajska / יְהוָה sekcja hebrajska / Yahúwah sekcja transliteracji z j. hebr.
http://www.bayithamashiyach.com/Acts_7.pdf

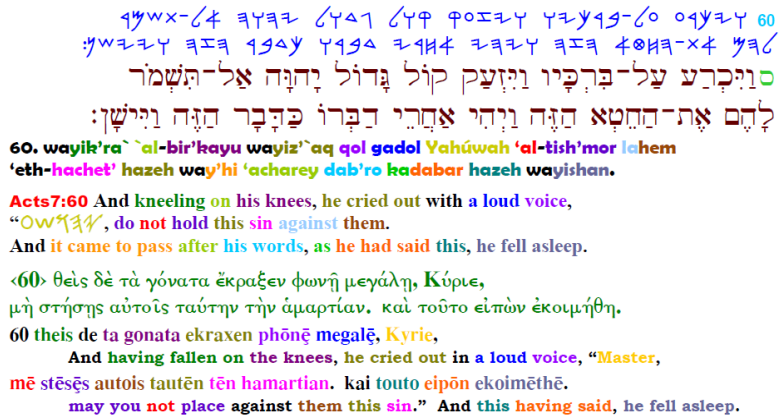
60. wayik'ra` `al-bir'kayu wayiz'`aq qol gadol Yahúwah 'al-tish'mor lahem
'eth-hachet' hazeh way'hi 'acharey dab'ro kadabar hazeh wayishan.

Acts7:60 And kneeling on his knees, he cried out with a loud voice,
"ΟωΥΗΣΧ, do not hold this sin against them.
And it came to pass after his words, as he had said this, he fell asleep.

‹60› θεὶς δὲ τὰ γόνατα ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, Κύριε,
μὴ στήσῃς αὐτοῖς ταύτην τὴν ἁμαρτίαν. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.
60 theis de ta gonata ekraxen phōnē megalē, Kyrie,
And having fallen on the knees, he cried out in a loud voice, "Master,
mē stēsēs autois tautēn tēn hamartian. kai touto eipōn ekoimēthē.
may you not place against them this sin." And this having said, he fell asleep.

23. **2010**: *The Nazarene Commentary. 21st Century Version of the Christian Scriptures: With Over 12,000 Footnotes, Volume 1: Nazarene Teachings Matthew-Acts* – Mark H. Miller ● **Yehowah**
https://books.google.pl/books?id=z_Oex3IDPSYC (2007)
http://www.nazarene-friends.org/nazcomm/default.htm (html)
http://www.nazarene-friends.org/get/getnc2000.php (PDF, 2000)

24. **2010**: *Pure Scriptures for the Remnant: Spanish Digital Edition presented by the Equipo Internacional Biblioteca Hispana* (html) – Yâhuwcë´ph José (istnieje też wersja hiszpańska) ● **Yâ-hwéh**
http://www.yahuwshua.org/en/mainpage.htm#
https://drive.google.com/drive/folders/1wuDkxxhdEyN9XZ3KMrx2u2t2TEjiBDaE (pdf)

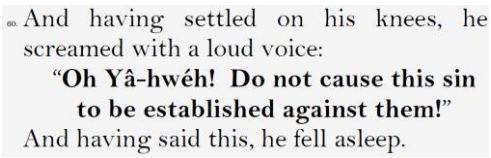
60 And having settled on his knees, he screamed with a loud voice:
"Oh Yâ-hwéh! Do not cause this sin to be established against them!"
And having said this, he fell asleep.

25. **2006**: *Natural Israelite Bible, English Version* – Jonathan Parker ● **Yahweh**
https://www.naturalgod.com/ncoy-library.html

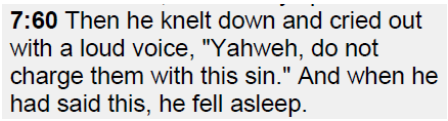
7:60 Then he knelt down and cried out with a loud voice, "Yahweh, do not charge them with this sin." And when he had said this, he fell asleep.

26. **2006**: *The Scriptures of Truth (Dan. 10:21, Eph 1:13): A Modern Version of the Sacred Writings Restoring the Two Sacred Names – the Name of Yahweh the Father and the Name of Yahshua the Savior, also Restoring All the Hebrew Names Found in the Sacred Book, as Close as Possible to Their Original Form* – Diego Garcia ● **Yahweh**
https://web.archive.org/web/20140924031913/http://www.praisesforyahweh.org/downloads/SOT_PDF_FILES_ZIPPED.zip

59 And they were stoning Stephanos, as he was calling upon Yahweh, and saying, Sovereign Yahshua, receive my spirit.
60 Then he kneeled down, and cried out with a loud voice, Yahweh, lay not this sin to their charge. And when he had said this, he fell asleep.

27. **2005**: *The New Simplified Bible: Jehovah Version (Study Bible for the Dedicated Student)* – James Madsen ● **Jehovah**
http://jw-archive.wikispaces.com/file/view/New+Simplified+Bible_JEHOVAH+New+Testament.pdf

59 They stoned Stephen. He called out: "Lord Jesus, receive my spirit!"
60 He kneeled down and cried with a loud voice: "Jehovah, do not charge this sin against them." After saying this he fell asleep in death.

28. **2004**: *Zikarown Say'fer, Memorial Scroll* – James MEYER ● 𐤉𐤄𐤅𐤄
https://books.google.pl/books?id=iWyrzvpG4z0C

59 And they stoned Stephen, calling upon *the Master*, and saying, Master 𐤀𐤃𐤍𐤉 𐤉𐤄𐤅𐤄, receive my spirit.
60 And he kneeled down, and cried with a loud voice, 𐤉𐤄𐤅𐤄, lay not this sin to their charge. And when he had said this, he fell asleep.

29. **2001**: *Sacred Name King James Version* (html) – John Hurt ● **YHVH**
http://www.htmlbible.com/sacrednamebiblecom/index.htm

59 And they stoned Stephen, calling, and saying, ADONAY YAHSHUA, receive my spirit.
60 And he kneeled down, and cried with a loud voice, YHVH, lay not this sin to their charge. And when he had said this, he fell asleep.

30. **2000**: *Messianic Authorised Version: Red Letter Edition* – ? (Yeshiva Israel Institute for Scripture Research, Miami Beach /Floryda/, USA) ● **YHWH**
https://pl.scribd.com/document/99880349/Bible-Messianic-Author-is-Ed-Version

Gev 7:60 And he kneeled down, and cried with a loud voice, YHWH, lay not this sin to their charge. And when he had said this, he fell asleep.

31. **1987**: *The Book of Yahweh: The Holy Scriptures* (wyd. 1) – Yisrayl Hawkins ● **Yahweh**
https://archive.org/stream/BibleDakeDARBOpt_201802/Bible HawkinsY 1988-opt

wyd. 2 (1988)

60 Then he kneeled down, and cried with a loud voice; Yahweh, do not hold them responsible for this sin! And when he had said this, he fell asleep.

32. **1981**: *The Sacred Scriptures, Bethel Edition*, Jacob O. MEYER ● **Yahweh**
https://archive.org/details/sacredscriptures0000unse_u5b5

Saul. 59 And they stoned Stephen, calling upon Yahweh, and saying, Sovereign, receive my spirit. 60 And he kneeled down, and cried with a loud voice, Yahweh, lay not this sin to their charge. And when he had said this, he fell asleep.

NIEANGIELSKIE

33. **2024**: *La Bible des Racines Hébraïques (BRH), tome 4: La Brit Hadasha, traduction du Nouveau Testament*, François-Xavier Mercorelli **[francuski]** ● **יהוה**

> **59** Et pendant qu'on le lapidait, Stephanos priait et disait : « Adon Yéshoua, accueille mon rouah̲ ». **60** Et, s'étant mis à genoux, il hurla d'une voix forte : « יהוה, ne leur compte pas ce péché ». Et ayant ainsi parlé, il s'endormit.[7]

34. **2023**[sierpień]: *La Biblia Diacrónica con Hebraísmos III* (wyd. 1), Lauro Eduardo Ayala Serrano **[hiszpański]** ● **Yehová**

> maba Shául. [59:] Y apedreaban a Stephanum, mientras él invocaba y decía: Yeshúa Adoní, recibe mi *rúaj*. [60:] Y puesto de rodillas, clamó a gran voz: Yehová, no les tomes en cuenta este pecado. Y habiendo dicho esto, durmió. **8:**[1:] Y Shaúl consentía en su muerte.

35. **2022**: *A Bíblia: Versão Missionária di Nelson Nomes de Deus restaurados à versão — encarte da teologia de missões transculturais* (wyd. 5) – Aldery Nelson Da Silva Rocha **[portugalski, Brazylia]** ● **JeHoVaH**

> **At 7:59:** E apedrejaram a Estêvão, que orava, dizendo: "Senhor Jesus, recebe o meu espírito". *(At 9:14)*
> **At 7:60:** E, pondo-se de joelhos, clamou em alta voz: "JeHoVaH *("o Senhor")*, não lhes imputes este pecado". E, tendo dito isto, adormeceu no Senhor.

36. **2021**: *Escrituras Sagradas, com os Nomes Sagrados Yauh e Yausha*, anonimowi wydawcy **[portugalski, Brazylia]** ● **YAUH**
https://drive.google.com/file/d/1-4qGVPTpc9iEn64vd4GKnGACrD-y4IIp/view

> 59 Enquanto apedrejavam Estêvão, este orava: "Mestre YAUSHA, recebe o meu espírito".
> 60 Então caiu de joelhos e bradou: "YAUH, não os consideres culpados deste pecado". E, dizendo isso, adormeceu.

37. **2021**: *Inspiradas Escrituras* (pdf) – Fabyano C. Bereano **[portugalski, Brazylia]** ● **YAHUH**
https://www.scribd.com/document/623823981/Inspiradas-Escrituras-Novo-Testamento-Leitura

> 59 Apedrejavam, pois, a Estêvão que orando, dizia: Ó meu Amo Yahushua, recebe o meu espírito.
> 60 E pondo-se de joelhos, clamou com grande voz: Ah, YAHUH! Não condenes esta gente por causa deste pecado. E tendo ele dito isto, morreu. E Sha'ul consentia na sua morte.

38. **2021**[?]: *<bez str. tytułowej>* (pdf, rewizja KJV) – Jorge Luis Torres[?] **[portugalski, Brazylia[?]]** ● **Yahuh**
https://pt.scribd.com/document/546952842/King-1611-Fiel-Com-Temas

żółte tło = wyrazy zrewidowane

> **59**
> E eles apedrejaram a Estêvão, que invocava ***ao Altíssimo***, dizendo: ***Yahuh*** ***Yahu-shua***, recebei o meu espírito.
> **60**
> E, pondo-se de joelhos, clamou em alta voz: ***Yahuh***, não coloques este pecado para eles carregarem. E, tendo dito isto, adormeceu.

39. **2019**[kwiecień]: תנך *TANAK. Las Escrituras. Torah - Instrucciones, Neviim - Profetas, Ketubim – Escritos*, Alberto CEBALLOS **[hiszpański]** ● **יהוה IHWH**
https://www.scribd.com/document/788646984/Tanak-Copia-Archivo

> 59 Y apedreaban a Esteban mientras él invocaba y decía: Adon [יהשועה] Iahshuah, recibe mi Ruaj;
> 60 y puesto de rodillas, clamó a gran voz y dijo: יהוה IHWH, no les tomes en cuenta esta transgresión. Y habiendo dicho esto, durmió.

40. **2019**: *ҳаБри́т ҳаХадаша́. Гебраизированный Дословно-Смысловой Перевод* (pdf, wyd. 1) – gł. red. Wiktor R. Żyromski (Виктор Р. Журомский) (Kanada) **[rosyjski]** ● יהוה ЙҲВҲ

> Стэфа́носа камня́ми, взыва́ющего и выма́лвливающего:
> – Адони́ Йешу́а, прими́ к Себе ҳару́ах шели́!
> 60 И таки опустившись на коле́ни, он завопи́л неи́стовым го́лосом:
> – יהוה ЙҲВҲ, не Тебе́ подня́ть *против* них оши́бку этакую!
> Таки произнеся этакое, он беспробу́дно засну́л.

41. **2019**: *Bíblia de estudo Deus em Morphe: Anotações – Estudos – Referências* (Ed. 1) – Marcos Dias **[portugalski, Brazylia]** ● **YHWH**
https://books.google.pl/books?id=JTqkDwAAQBAJ

> declarava em oração: **"*Senhor Jesus, recebe o meu espírito!*".** 60Então caiu de joelhos e clamou em alta voz: "YHWH, não lhes atribuas este pecado!" E, tendo dito estas palavras, adormeceu.

42. **2019**: *Bíblia Ministério Menorah* (wersja na smartfon) – Jesús B. Prendes – Ana Lucía Piedra **[hiszpański, Kostaryka]** ● **YaHWéH**
https://play.google.com/store/apps/details?id=com.Fastred.Biblia (dysponuję wersją PDF)

> dejaron sus vestidos a los pies de un joven que se llamaba Saulo. 59 Y apedreaban a Esteban, mientras Él invocaba diciendo: ¡Adón YaHoShúa, recibe mi espíritu! 60 Y puesto de rodillas clamó a gran voz: ¡ YaHWéH, no les tomes en cuenta este pecado! Y habiendo dicho esto, durmió.

43. **2019**?: *Neues Testament: Hebrew - English - Deutsch - Greek* (html) – Christof Bucherer **[niemiecki]** ● **YEHOVAH**
http://buchererpianos.ch/Acts.html

60 וַיִּכְרַע עַל־בִּרְכָּיו וַיִּזְעַק קוֹל גָּדוֹל יְהוָה אַל־תִּשְׁמֹר לָהֶם אֶת־הַחַטָּא הַזֶּה וַיְהִי אַחֲרֵי דַּבְּרוֹ כַּדָּבָר הַזֶּה וַיִּישָׁן וְשָׁאוּל גַּם־הוּא הָיָה רֹצֶה בַּהֲרָגָתוֹ׃	60 And he kneeled down, and cried with a loud voice, **YEHOVAH**, lay not this sin to their charge. And when he had said this, he fell asleep. And Saul was consenting to his death.	60 Und niederkniend rief er mit lauter Stimme: **YEHOVAH**, rechne ihnen diese Sünde nicht zu! Und als er dies gesagt hatte, entschlief er. Saulus aber willigte in seine Tötung mit ein.	60 θεις δε τα γονατα εκραξεν φωνη μεγαλη **κυριε** μη στησης αυτοις την αμαρτιαν ταυτην και τουτο ειπων εκοιμηθη Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ.

44. **2018-2019**: *Новый Завет* (online) – Samuel Ben Szimon (Самуэл Бен Шимон) **[rosyjski]** ● **Йеhова**
http://nev-tanah.info/chtenie-tanax/razdel-nev-zavet/

> 59 Когда они забрасывали его камнями, Стефан воскликнул: "Адон Йеhошуа, прими мой дух!"
> 60 Затем он встал на колени и закричал: "Йеhова, не вмени им это в грех!" С этими словами он умер.

45. **2018**: *Bíblia Israelita* (html) – gł. koordynator Eliyahu Pinho **[portugalski]** ● **Yhwh**
http://www.bibliajudaica.com/index.php

46. **2018**: *Nuevo Testamento Israelita Nazareno* – Yosef Elidad Ben Avraham **[hiszpański]** ● **YHWH**
https://drive.google.com/file/d/1bvhsnevqzHAydaU5kUB-2fm9YgeW0tNy/view?usp=drivesdk (604 MB)

(7:59) και→Y ελιθοβολουν→estaban apedreando τον→a/al/a el στεφανον→Esteban επικαλουμενον→llamando sobre και→y λεγοντα→diciendo κυριε→Señor ιησου→Jesús δεξαι→recibe bien dispuesto το→el πνευμα→espíritu μου→de mí

(7:59) Y apedrearon á Esteban, invocando él y diciendo: Señor Jesús, recibe mi espíritu.

(7:59) Y apedreaban a Esteban, mientras él invocaba y decía: Señor Yeshúa, recibe mi espíritu.

Sal 31:5; Lc 23:46.

(7:60) θεις→Habiendo puesto δε→pero τα→las γονατα→rodillas εκραξεν→clamó a gritos φωνη→a sonido μεγαλη→grande κυριε→Señor μη→no στησης→pongas de pie αυτοις→a ellos την→a/al/a el αμαρτιαν→pecado ταυτην→este και→Y τουτο→a esto ειπων→habiendo dicho εκοιμηθη→fue dormido

(7:60) Y puesto de rodillas, clamó á gran voz: Señor, no les imputes este pecado. Y habiendo dicho esto, durmió.

(7:60) Y puesto de rodillas, gritó con voz fuerte: **YHWH**, no tomes en cuenta contra ellos este pecado. Y habiendo dicho esto, fue dormido [en la muerte].

Mt 5:44; Lc 23:34 1 Co 4:12.

47. **2018**: ספרי הברית החדשה (NT) (zrewidowana wersja przekładu Salkinsona-Ginsburga z pewnymi poprawkami ortograficznymi), zrew. Peter A. Siebesma **[hebrajski]** ● יְהוָֹה
https://archive.org/details/hebrew-new-testament-the-society-hebrew-scriptures-by-salkinson-ginsburg-greek-textus-receptus

59 וַיִּרְגְּמוּ אֶת־סְטֶפָנוֹס וְהוּא מְשַׁוֵּעַ וְקֹרֵא יֵשׁוּעַ אֲדֹנִי קַח־נָא אֶת־רוּחִי׃
60 וַיִּכְרַע עַל־בִּרְכָּיו וַיִּקְרָא בְקוֹל גָּדוֹל יְהוָֹה אַל־נָא תָּשֶׁת עֲלֵיהֶם חַטָּאת וַיְהִי כַּאֲשֶׁר אָמַר אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּישָׁן׃

48. **2018**[?]: *Holy Bible* – Yahshua Tug **[hmong, Wietnam]** ● **Abba Yahweh (יהוה)**
https://yahshuatug.wixsite.com/website/copy-of-tub-txib-tes-haujlwm-6-1

60 Ces Xatefanaus txawm txhos caug ntua qw nrov nrov hais tias, Abba Yahweh(יהוה), thov tsis txhob muab lub txim uas lawv ua no rau lawv ris. Thaum hais li no lawm nws txawm tu siav lawm.

49. **2017**: *Peshittah: B'rit Chadashah, Judees Aramese codex* – Boaz Katzir **[holenderski]** ● **יְהוָֹה (JHWH)**
http://anom.nl/pdf-boeken/de-peshittah.html

bad: Adonai (Heer) Jeshoe'aa (Jezus), ontvang mijn Roeach (Geest)! 60. Toen zakte hij op zijn knieën en riep met luide stem: יְהוָֹה (JHWH), houdt hen niet verantwoordelijk voor deze zonde! Nadat hij dit gezegd had, bezweek hij. En Shaóel (Saul) stemde in en nam deel aan de steniging.

50. **2017**: *Brit Hadasha. "Restauração da aliança". Novo Testamento (Tradução direta do Hebraico)* – Mário Moreno **[portugalski, Brazylia]** ● **IHVH**

59 E apedrejaram a Stefanos[4907] que em invocação dizia: Adoni[4908] Ieshua[4909], recebe o meu espírito[4910].

60 E, pondo-se de joelhos, clamou com grande voz: IHVH[4911], não lhes imputes este pecado[4912]. E, tendo dito isto, adormeceu.

51. **2016**[wrzesień]: *Biblia Galega Restaurada* – ? (Abraixas) **[galisyjski]** ● **Xehová**

59 Apedraban a Estevo, que invocaba así: "Señor Xesús, recibe o meu espírito"
60 E posto de xeonllos, berrou con voz forte: "Xehová, non lles teñas en conta este pecado." Dito isto, adormeceu [na morte].

52. **2016**[wrzesień]: *Brit Hadashah. Il Patto Rinnovato (Nuovo Testamento) di nostro Salvatore Yahshua HaMashiah: Versione Reviduta e Hebraica con i Nome Ebraici* (pdf), Jairo Morales? (brak nazwiska tłumacza na str. tytułowej) (Iluminato Bitendaro) **[włoski]** ● יהוה ***(YAHWEH)***
https://archive.org/details/brit-hadashah-il-patto-rinnovato-2016

59 E lapidavano Stefano che invocava יֵשׁוּעַ **Yahshùa** e diceva: Adon יֵשׁוּעַ **Yahshùa**, ricevi il mio ruah.
60 Poi, postosi in ginocchio, gridò ad alta voce: יהוה ***(YAHWEH)***, non imputar loro questo peccato. E detto questo si addormentò.

53. **2016**[czerwiec]: *Bíblia Livre (BLIVRE)* – Diego Santos – Mario Sérgio – Marco Teles (Assembleia de YAHWEH) **[portugalski, Brazylia]** ● **YAHUEH**
http://www.assembleiadeyahweh.com.br/leia-a-biblia/

> 59 E APEDREJARAM A ESTÊVÃO, QUE ESTAVA CLAMANDO E DIZENDO: SENHOR YESHUA, RECEBE O MEU ESPÍRITO.
> 60 E PONDO-SE DE JOELHOS, CLAMOU COM ALTA VOZ: YAHUEH, NÃO OS CULPES POR ESTE PECADO. E TENDO DITO ISTO,DORMIU NA MORTE.

54. **2016**[kwiecień]: ***NT*** (pdf, brak str. tytułowej, rewizja *Bible Colloquial Japanese*) – zrew. Kurt Manfred Niedenführ **[japoński]** ● **イオウオ [=Iouo]**
http://www.iouo.de/Download/New_Testament_BCJ_Iouo.pdf

55. **2015**: *Bíblia* (pdf) – Romilson Ferreira **[portugalski]** ● **YAUH**

> meu espírito". [60]Depois, caindo de Joelhos, gritou em voz alta: " YAUH, não lhes leves em conta este pecado". E, dizendo isto, adormeceu.

56. **2015**: *а-Брит а-Хадаша в редакции NEV* (html) – ? **[rosyjski]** ● **Йегова**
http://holyscripture.ru/bible/?t=nev&b=acts&n=7

> 60 Затем он встал на колени и закричал: "Йегова, не вмени им это в грех!" С этими словами он умер,

57. **2013**: *Escritura Hebraica - Tanackh e B'rit Há'Dashah* (pdf) – Yosef Ben Avraham – Kennedy J. P. Gavazza (wydawcy) **[portugalski, Brazylia]** ● **YAHUH יהוה**
https://pl.scribd.com/document/234641446/Escritura-Hebraica-Tanackh-e-b-Rit-Ha-Dashah

> 59 E apedrejaram a Estêvão que em invocação dizia: Aon. YESHUA יְשׁוּעַ, recebe o meu ruach [espirito].
> 60 E, pondo-se de joelhos, clamou com grande voz: YAHUH יהוה, não lhes imputes este pecado. E, tendo dito isto, adormeceu.

58. **2013**: *Dutch Statenvertaling met Strong's – Herstelde Godsnaam versie* (html, rewizja *Statenvertaling*) – André H. Roosma **[holenderski]** ● **Heere JaHUaH**
http://www.hallelu-jah.nl/DSV+HGJ.ont

> Heere<WG2962> Jezus<WG2424>, ontvang<WG1209><WG5663> mijn<WG3450> geest<WG4151>.
> 60. En<WG1161> vallende<WG5087><WG5631> op de knieen<WG1119>, riep hij<WG2896><WG5656> met grote<WG3173> stem<WG5456>: Heere<WG2962> <FI> **JaHUaH** ** <Fi> <WH3068>, reken<WG2476><WG5661> hun<WG846> deze<WG5026> zonde<WG266> niet<WG3361> toe! En<WG2532> als hij dat<WG5124> gezegd had<WG2036><WG5631>, ontsliep hij<WG2837><WG5681>.

59. **2013**: *Scriptura* (Ediția Numele Sfinte) (pdf) – ? **[rumuński]** ● **יהוה (YAUE)**
https://scriptura-israel-shabbat-shalom.webnode.pt/produse/faptele-apostolilor-/capitolul-7/
[w wersji html występuje forma יהוה **YaHWeH**. Przekład ten nie jest dziełem żadnej konkretnej denominacji]

> 59. Şi aruncau cu pietre în Ştefan, care* se ruga şi zicea: „Stăpîne יהוה YaHWeH, primeşte** Duhul meu!"
>
> *Fap. 9:14. **Ps. 31:5; Luc. 23:46
>
> 60. Apoi a îngenunchеat* şi a strigat cu glas tare: „ יהוה YaHWeH** nu le ţine în seamă păcatul acesta!" Şi, după aceste vorbe, a adormit.

60. **2012**[maj]: *Sango-Malámu yà YéShWà Yé MéShYà: Misala Yà Batindami* (Dzieje) (e-book) – Justin Jules Simba **[lingala]** ● **YéWà**
http://en.calameo.com/books/00285536997ba1d17a68c

59. Babambi Stépahnos mabanga, Yé óyo azali kobelela pé alobi: «Nkóló YéShWà, kamata bómoyi na ngáï.»
60. Angumbi mabolongo pé angangi na mongóngó mókó makási: «YéWà-Shaddaï kotelemisa mabé óyo Likoló na bangó té.» Na sima, yé koloba liloba óyo, akufi.

61. **2012**: *As Imaculadas Escrituras: Toráh, Nev'im, Ketuvim e B'rit Chadasháh* – Josmar Dias Tomaz da Silveira **[portugalski, Brazylia]** ● **Yahúh**
https://www.scribd.com/document/426073869/As-Imaculadas-Escrituras

túnicas. **59** Enquanto eles atiravam as pedras, Istefanus orava, dizendo: "Ó Salvador Yahúshua, receba o meu espírito!". **60** E, pondo-se de joelhos, clamou com grande voz: "Ó Yahúh, não leve em conta esse pecado deles!". E, depois que disse isso, ele morreu. E Sha'ul também consentiu na morte de Istefanus.

62. **2011**[styczeń]: *Las Sagradas Escrituras: Versión Reina Valera Restaurada* – zrew. Yosef Aharoni[?] **[hiszpański]** ● **Yahweh** http://yahshuaonline.com/yahoo_site_admin/assets/docs/ReinaValeraRestaurada.9980024.pdf

60 Y puesto de rodillas, clamó a gran voz: Yahweh, no les imputes este pecado. Y habiendo dicho esto, durmió.

63. **2010**: *Pacto Mesiánico: Edición Latina - Año 2010* (wyd. 1) – Mijael Kibutz **[hiszpański, Argentyna]** ● **YHWH**
https://issuu.com/iosef181/docs/nt-pm-l || http://www.academiaberea.com/libros/NT-PM-L.pdf

llamado Shaúl (Pablo). **59** Y apedreaban a Tzefanyah (Esteban), mientras invocaba y decía: amo Yahshua, recibe mi espíritu. **60** Y puesto de rodillas, clamó a gran voz: YHWH, no les pongas (en cuenta) los pecados estos. Y habiendo dicho esto, durmió.

64. **2010**: *Santas Escrituras Apostólicas - Revisadas 2010* – Teofilo Jelinek[?] **[hiszpański]** ● **YAHWEH**
https://www.scribd.com/document/324300464/Santas-Escrituras-Apostolicas-Revisadas-2010

Hech 7:59 y se pusieron también a apedrear a Esteban, mientras él invocaba al Mashíach diciendo: "¡MAESTRO YAHOSHÚA, recibe mi espíritu!".
Hech 7:60 Luego, cayendo de rodillas, gritó con voz fuerte: "¡YAHWEH, no les tomes en cuenta este pecado!". Y después de decir esto, murió.

65. **2009**: *Las Sagradas Escrituras Versión Israelita Nazarena* (wyd. 1) – José Antonio Álvarez Rivera (gł. wyd.) **[hiszpański, Portoryko]** ● **YHWH**
https://pl.scribd.com/document/357222888/4-netsarim-escritos-nazarenos-version-israelita-nazarena-pdf

pusieron también a apedrear a Esteban, mientras él invocaba al Mashíaj diciendo: "Maestro Yahoshúa, recibe mi espíritu." 60 Luego, cayendo de rodillas, gritó con voz fuerte: "YHWH, no les cuentes este pecado." Y después de decir esto, murió.

66. **2009**: *Boek van Herinnering* (html) – ? (Die Apartheid van JaHWeH) **[afrykanerski, RPA]** ● **JaHWeH**
https://www.thezir.com/dot6ix/mboeke/HAN7.htm

HAN 7:59 : En hulle het Stéfanus gestenig terwyl hy uitroep en sê: My Meester JaHWèshua, ontvang my gees!

HAN 7:60 : En hy het op sy knieë neergeval en met 'n groot stem uitgeroep: JaHWeH, reken hulle hierdie oortreding nie toe nie! En met dié woorde het hy ontslaap.

67. **2008**: *Bíblia Sagrada contendo a Primeira e a Secunda Aliança (Biblia Hebraica Peshitta)* – Robespierre Cardoso de Cunha (koord.) **[portugalski]** ● **Há'Shem Y'H'W'H'**
http://pt.slideshare.net/tar1411/bblia-peshitta-completa

59 E apedrejaram a Estêvão que em invocação dizia: Senhor Yeschua, recebe o meu espirito.
60 E, pondo-se de joelhos, clamou com grande voz: Há'Shem Y'H'W'H', não lhes imputes este pecado. E, tendo dito isto, adormeceu.

68. **2007**[październik]: *Kitab Suci: Indonesian Literal Translation* – ? (Alfa Omega) **[indonezyjski]** ● **YAHWEH**
http://alfa-omega.or.id/index.php?option=com_content&view=article&id=73&Itemid=86

rajam Stefanus yang tengah berseru dan berkata, "Ya Tuhan YESUS, terimalah rohku!" 60Dan, sambil bertekuk lutut, dia berseru dengan suara nyaring, "Ya YAHWEH, janganlah tanggungkan dosa ini kepada mereka!" Dan setelah mengatakan itu, ia pun meninggal.

YESUS Kristus, mereka dibaptiskan, baik laki-laki maupun perempuan. 13Bahkan Simon sendiri pun percaya, dan setelah dibaptis, ia dengan tekun terus bersama Filipus, dan ketika melihat tanda-tanda dan mukjizat-mukjizat besar terjadi, kagumlah dia.

69. **2004**: *Новый завет в буквальном переводе* (wersja elektroniczna) – Andrej Odincow (Андрей Одинцов) **[rosyjski]** ● **Яхве**
http://bqt.ru/NovyjjZavetBukval'nyjjPerevod/files?get=mono.zip

60 Склонив же колени, он закричал голосом великим: „Яхве, не поставь им этот грех!" И сказав это, уснул.

61 Саул же соглашался с убийством его.

70. **2004**: *El Código Real. El Nuevo Testamento Versión. Textual Hebraica Traducción realizada de los manuscritos hebreos y arameos más antiguos a la luz del pensamiento hebraico del primer siglo* – Daniel ben Avraham Hayyim **[hiszpański]** ● **YHWH**
http://www.mediafire.com/download/deniutogyhl/EL_CODIGO_REAL_NUEVO_TESTAMENT.pdf

59 Y apedreaban a Esteban, mientras él invocaba y decía: Yeshua adoní, recibe mi espíritu.
60 Y puesto de rodillas, clamó a gran voz: YHWH, no les tomes en cuenta este pecado.
Y habiendo dicho esto, durmió.

71. **2000**: הברית החדשה (NT, wyd. 3) (zrewidowana i uwspółcześniona elektroniczna wersja przekładu Salkinsona-Ginsburga) – Aaron Zelig Gabe **[hebrajski]** ● יְהוָה
http://dvar-adonai.org/hnt/HntHe_en_pdf.htm

59 שָׁאוּל׃ וַיִּרְגְּמוּ אֶת־סְטַפָּנוֹס וְהוּא מְשַׁוֵּעַ וְקֹרֵא יֵשׁוּעַ אֲדֹנִי קַח־נָא
60 אֶת־רוּחִי׃ וַיִּכְרַע עַל־בִּרְכָּיו וַיִּקְרָא בְקוֹל גָּדוֹל יְהוָה אַל־נָא תָּשֵׁת
עֲלֵיהֶם חַטָּאת וַיְהִי כַּאֲשֶׁר אָמַר אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּישָׁן׃

72. **1985**: *La Bible — traduite et présentée par André Chouraqui* – André Chouraqui **[francuski]** ● I$^{adonai}_{H}$V$^{adonai}_{H}$H
http://nachouraqui.tripod.com/id90.htm (html)

homme appelé Shaoul. 59 Ils lapident Stephanos qui invoque et dit : « Adôn Iéshoua', reçois mon souffle. » 60 Il plie genoux et crie d'une voix forte : « IHVH-Adonaï, n'élève pas cette faute contre eux. » Après avoir dit cette parole, il s'endort.

73. **1976**: ספרי הברית החדשה : תרגום חדש (NT) – gł. wyd. Joseph Atzmon – Yochanan Elichay (United Bible Societies) **[hebrajski]** ● יְהוָה
https://archive.org/details/sifrehaberithaad0000unse

59 וּסְטֶפָנוּס נִסְקָל כְּשֶׁהוּא זוֹעֵק וְאוֹמֵר: "אֲדוֹנִי יֵשׁוּעַ,
קַבֵּל אֶת רוּחִי!" 60 כְּמוֹ כֵן בָּרַע עַל בִּרְכָּיו וְצָעַק בְּקוֹל
גָּדוֹל: "יְהוָה, אַל תִּפְקֹד עֲלֵיהֶם אֶת הַחֵטְא הַזֶּה!" אָמַר
זֹאת וָמֵת.

UWAGA: W wyd. z 1991 & 2010 nie pojawia się Tetragram.

74. **1901**: ספרי הברית החדשה (NT, wyd. 12) – Franz J. Delitzsch **[hebrajski]** ● יְהוָה
https://archive.org/details/hebrewnewtestam00deli (1901)

59 שָׁאוּל׃ וַיְסַקְּלוּ אֶת־אִסְטְפָנוֹס וְהוּא מְשַׁוֵּעַ וְאֹמֵר אֲדֹנַי
60 יֵשׁוּעַ קַבֵּל אֶת־רוּחִי׃ וַיִּכְרַע עַל־בִּרְכָּיו וַיִּזְעַק קוֹל גָּדוֹל
יְהוָה אַל־תִּשְׁמֹר לָהֶם אֶת־הַחֵטְא הַזֶּה וַיְהִי אַחֲרֵי דַבְּרוֹ
כַּדָּבָר הַזֶּה וַיִּישָׁן׃

wyd. 1 (1885) zawiera abrewiant Tetragramu w formie יי (podwójne *Jod*).

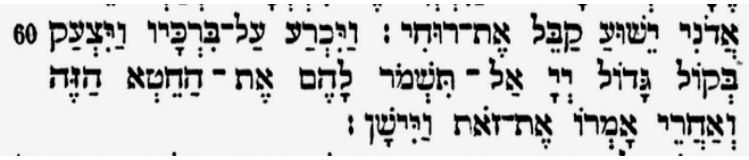

https://books.google.pl/books?id=EkHgAAAAMAAJ (1877)

75. **1886**: הברית החדשה (NT, wyd. 2) – Isaac E. Salkinson & Christian D. Ginsburg **[hebrajski]** ● יְהוָֹה
https://www.nli.org.il/en/books/NNL_ALEPH002250173/NLI

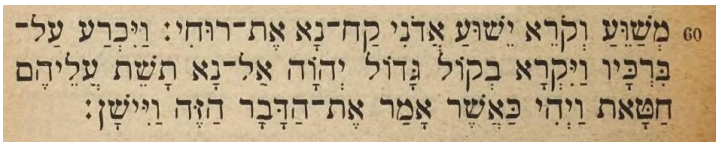

76. **1883**: *Testament Sefa an amam Samol o Rán amanau Jisos Kraist: Auili jonai kapas an re Kris uili nanai kapas an Mortlok* (NT, wyd. 1) – Robert W. Logan **[mortlok, Mikronezja]** ● **Jioua**
https://archive.org/details/testamentsefaan00unkngoog

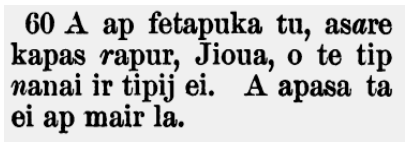
60 A ap fetapuka tu, asare
kapas rapur, Jioua, o te tip
nanai ir tipij ei. A apasa ta
ei ap mair la.

77. **1673**: **Ms. 48.445** = בשרה על פי לוכס (Łk) ● הגדת עלילות השליחים על פי לוכס (Dzieje) – André Réal (łac. Andreas Real) (Archives municipales de Marseille [Archiwum Miejskie Marsylii], Francja) **[hebrajski]** ● יְהוָֹה katolicki

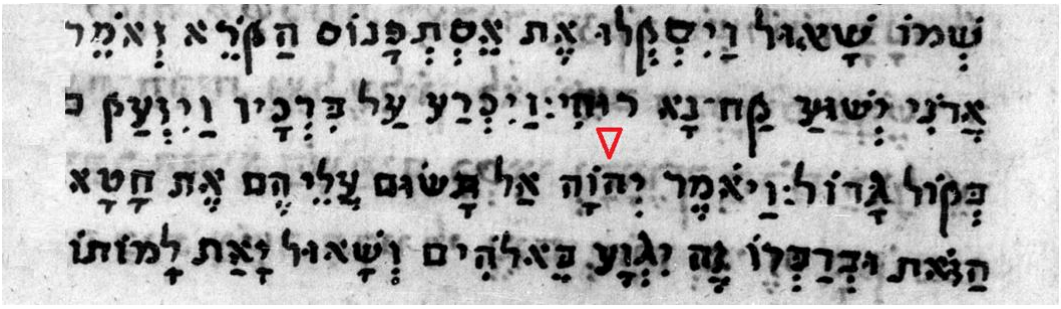

78. **1586**: *Epistolæ Anniversariæ, quæ Dominicis Diebus ac Sanctorum festis præcipuis in Ecclesia prælegentur Ebræ æ iam recens ex Græco textu ac Syra Paraphrasi factæ; breuibucs scholijs, fed tamen haud poenitendis illustraetæ* (wybrane liturgiczne fragmenty NT w przekładzie niem.-łac.-gr.-hebr.) – Conrad Neander **[hebrajski]** ● יְהוָֹה
https://books.google.pl/books?id=nwA8AAAAcAAJ

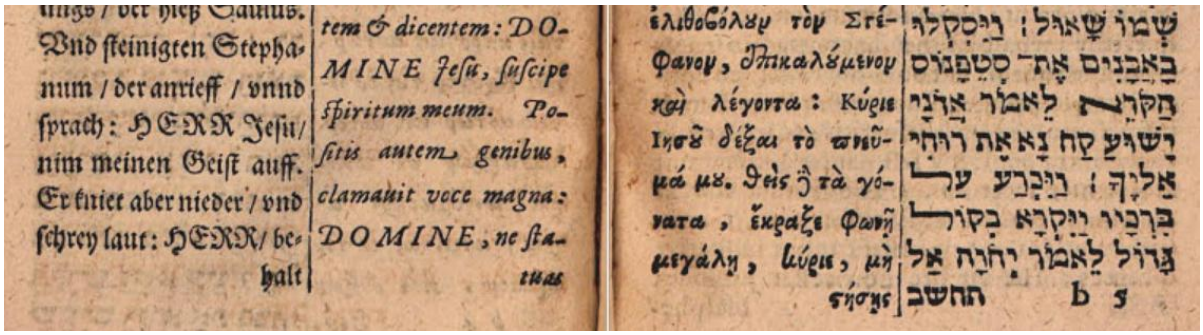
Vnd ſteinigten Stepha-
num / der anrieff / vnnd
ſprach: HERR Jeſu /
nim meinen Geiſt auff.
Er kniet aber nieder / vnd
ſchrey laut: HERR / be-
halt

tem & dicentem: DO-
MINE Jeſu, ſuſcipe
ſpiritum meum. Po-
ſitis autem genibus,
clamauit voce magna:
DOMINE, ne ſta-
tuas